

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Харківський державний університет
харчування та торгівлі

ГОВОРИМО УКРАЇНСЬКОЮ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ВСІХ
ФАКУЛЬТЕТІВ**

ХАРКІВ 2013

УДК 811.161.2.001-057.87 (075.8)

ББК 81.2 УКР

A-79

Авторський колектив:

М. В. Арделян, Л.В. Саватєєва

Рецензенти:

канд. філол. наук, доц. О.М. Білик;

канд. філол. наук, доц. І.В. Удовенко

Рекомендовано до друку вченою радою ХДУХТ, протокол засідання №
від квітня 2013 р.

-79 Говоримо українською [Текст] : навч.-
метод. посібник до вивчення української мови як
іноземної для студентів першого курсу всіх
факультетів / М. В. Арделян, Л.В. Саватєєва – Х.
: ХДУХТ, 2013. – 209 с.

ISBN

Запропонований навчально-методичний посібник призначено для вивчення української мови іноземними студентами, майбутня спеціальність яких спрямована на вивчення економіки, бухгалтерського обліку та аудиту, менеджменту та ін. Він також може бути корисним для тих, хто вивчає українську мову вперше. Навчальний матеріал, викладений у навчально-методичному посібнику, сприятиме розвитку практичних навичок та вмінь, необхідних для сприйняття мовних структур з використанням їх у зв'язку з комунікативними потребами у навчально-професійній сфері; суттєвому збагаченню запасу лексики.

УДК 811.161.2.001-057.87

(075.8)

ББК 81.2 УКР

© Арделян М. В., Л.В. Саватєєва 2013

ISBN

© Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2013

ПЕРЕДМОВА

Запропонований навчально-методичний посібник орієнтовано на студентів, які вже володіють російською мовою в обсязі початкового етапу (знайомі з основними відмінковими закінченнями іменників, відмінюванням займенників та прикметників у граматичній системі російської мови) і починають вивчати українську мову. Навчально-методичний посібник має на меті не тільки послідовно й у доступній формі ознайомити з основами української граматики, сформувати словниковий запас і навички усного та писемного мовлення, а й навчити спілкуванню українською мовою на елементарному рівні. Також може стати основою для подальшого вивчення української мови.

Кожен із 10 уроків складається з граматичних та мовних моделей, діалогів, текстів та вправ, необхідних в межах реальної комунікації. Додаються тексти для читання і питання до них, що допоможе розвитку усного мовлення.

УРОК І.

1. ВИВЧИТЬ АЛФАВІТ

А а, Б б, В в, Г г, Г'г', Д д, Е е, Є є, Ж ж, З з, И и, І і,
Ї ї, Й й, К к, Л л, М м, Н н, О о, П п, Р р, С с,
Т т, У у, Ф ф, Х х, Ц ц, Ч ч, Ш ш, Щ щ, Ю ю, Я я, Ъ

2. ПРОЧИТАЙТЕ ГОЛОСНІ

а, о, у, и, е, я, ю, і, є, ї.

3. ПРОЧИТАЙТЕ ПРИГОЛОСНІ

б, в, г, ґ, д, ж, з, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ.

4. ЧИТАЙТЕ

Це студент. Це студентка. Це студент і студентка. Це Максим. Це Оксана. Це музей та інститут. Це завод. Це вода та кава.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! І = Й = ТА

5. ЗАПИТУЙТЕ І ВІДПОВІДАЙТЕ

Де мама? Мама тут.

Де тато? Тато тут. Тато вдома.

Де студент? Студент там.

Це вода? Так, це вода.

Це інститут? Так, це інститут.

Це будинок? Так, це будинок.

Це аптека? Так, це аптека.

6. ЧИТАЙТЕ І ПИШІТЬ

Це фото. Тут мама й тато. Де мама й тато? Мама й тато вдома.

Це фото. Там музей, сад та інститут.

Де музей, сад та інститут? Це інститут. Тут студент та студентка.

Де студент і студентка? Тут студент і студентка. Це кафе. Тут кава й вода.

Де кава й вода? Вода й кава тут.

7. ЧИТАЙТЕ

Дім, сік, Зіна, дідусь, бабуся, обід, день, батько, стадіон, ні, ось, місто, діти, квіти, ріка, місце, кіт, зима.

Ось фото. Тут батько та мати, дідусь та бабуся. Ось місто. Тут дім, будинок, стадіон, кафе, аптека, басейн, музей. А ось кафе. Там вода, сік, кава.

8. ПИТАЙТЕ ТА ВІДПОВІДАЙТЕ ЗА ЗРАЗКОМ

Це декан? - Ні, це не декан.

Це бабуся? _____

Це мати? _____

Це місто? _____

Це батько? _____

Це будинок? _____

Це брат? _____

Це кафе? _____

Це сестра? _____

Це музей? _____

Це студент? _____

Це школа? _____

Це дідусь? _____

Це басейн? _____

Це площа? _____

9. ПРОЧИТАЙТЕ

Ніж, плащ, площа, шапка, піджак, дівчина, дошка, чашка, ложка, школа, зошит.

ХТО ЦЕ?

це бабуся

це мама

це студент

це батько

це студентка

це дідусь

ЩО ЦЕ?

це площа

це дошка
це чашка
це шапка

це піджак
це ложка

10. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Привіт, Олено!
- Привіт, Ніно! Давно тебе не бачила. Познайомся з моєю подругою Оксаною.
- Добрий день, Оксано! Рада познайомитися з тобою.
- Я теж.
- Ти з Харкова, Оксано?
- Ні, я з Росії. Моя сім'я живе в Белгороді.
- Ти живеш у гуртожитку? Ні, я живу у своєї сестри. У неї є квартира в центрі міста.
- На якому факультеті ти навчаєшся?
- Я навчаюся на економічному факультеті і хочу стати економістом.
- А я навчаюся на факультеті менеджменту. Побачимось в університеті!
- До побачення!

11. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

- Добрий день!
- Добрий вечір!
- Привіт!
- На все добре!
- Добраніч!
- Будь ласка!
- Дякую!
- Перепрошую!
- До побачення!
- Як вас звати?
- Мене звати ...

УРОК II.

ВІН
стіл
олівець
учитель

ВОНА
книга
Марія
гривня

ВОНО
село
море
завдання

ВОНИ
столи
музеї
друзі

1. ВИЗНАЧТЕ РІД ІМЕННИКІВ

Зошит, олівець, ручка, університет, парта, стіл, словник, підручник, стілець, дошка, крейда, портфель, місце, вікно, мама, мати, батько, тато, дідусь, бабуса, син, дочка, брат, сестра, хлопець, дівчина, дружина, чоловік, метро, ріка, Дніпро, море, бібліотека, Росія, Китай, Корея, кава, чай, вода, масло, молоко, хліб, курка, риба, пошта, країна, Україна.

2. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО

Це Ірина? – Ні, це не Ірина, а Марія. Це словник? – Ні, це не словник, а книжка. Це картина? – Ні, це не картина, а фото. Це вчитель? Ні, це не вчитель, а студент. Це ручка? – Ні, це не ручка, а олівець. Це цирк? – Ні, це не цирк, а музей. Це стіл? – Ні, це не стіл, а парта.

3. УТВОРІТЬ ФОРМУ МНОЖИНИ

Місто, вулиця, майдан, море, аудиторія, лабораторія, кімната, поверх, гуртожиток, озеро, село, університет, завод, станція, театр, ресторан, фонтан, магазин, портфель, столиця.

4. ПРОЧИТАЙТЕ

а) Це Україна. Тут міста й села, річки, озера, моря, гори. Це Київ. Це столиця України. А це Полтава. Ось Донецьк. А там Львів і Одеса. А це Крим. Тут море і гори. Ось ріка Дніпро. А це Карпати. Карпати - це гори.

б) Це карта. Це місто. Тут заводи, інститути, стадіони, театри. Тут парки й сади, бульвари та сквери. Це місто Київ. А це центр - вулиця Хрещатик. Тут магазини, ресторани, кафе, театри, кінотеатри, банки. А ось майдан Незалежності.

Тут магазин «Глобус», фонтани та пам'ятники. Ось станція метро «Майдан Незалежності».

5. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Зразок. - ЦЕ СТУДЕНТ ЧИ ВИКЛАДАЧ?

- ЦЕ СТУДЕНТ.

Це словник чи журнал? Це підручник чи книга? Це ручка чи олівець? Це стіл чи парта? Це вулиця чи площа? Це Київ чи Одеса? Це місто чи село?

6. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО ЗА ПОДАНИМИ ЗРАЗКАМИ

- ЦЕ ЗОШИТ?

- ТАК, ЦЕ ВІН.

- ЦЕ РУЧКА?

- ТАК, ЦЕ ВОНА.

- ЦЕ ВІКНО?

- ТАК, ЦЕ ВОНО.

Це олівець? Це словник? Це пальто? Це метро? Це майдан? Це площа? Це вулиця? Це місто? Це батько? Це дідусь?

- МІСТО ТУТ?

- ТАК, ВОНО ТУТ.

Музей тут? Телефон там? Університет там? Студент вдома? Викладач тут? Взуття тут? Гуртожиток тут? Магазин тут? Бабуся тут?

- ВЗУТТЯ ТУТ?

- НІ, ВОНО ТАМ.

Аудиторія тут? Завдання тут? Книжка тут? Петро тут? Катерина тут? Батьки тут? Зошити тут?

7. ПРОЧИТАЙТЕ І ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

	ЧИЙ?(ВІН)	ЧИЯ? (ВОНА)	ЧИЄ? (ВОНО)	ЧИЇ? (ВОНИ)
Я	мій	моя	моє	мої
ТИ	твій	твоя	твоє	твої
МИ	наш	наша	наше	наші
ВИ	ваш	ваша	ваше	ваші
ВІН	його	його	його	його
ВОНА	її	її	її	її
ВОНИ	їхній	їхня	їхнє	їхнє

8. ПРОЧИТАЙТЕ

Це фото. Це моє фото. Тут моя сім'я. Це мій батько, а це моя мати. Це моя сестра, а це мій брат. А це хто? Це я. А це також моє фото. Це мій дідусь та бабуся, мій дядько та моя тітка.

9. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ ЗА ЗРАЗКОМ

Зразок. -ЧИЯ ЦЕ МАТИ? – ЦЕ МОЯ МАТИ.

_____ це батько? _____ це фото? _____ це сестра? _____ це брат? _____ це дідусь та бабуся? _____ це тітка? _____ це дядько? _____ це пальто? _____ це журнал? _____ це викладач?

10. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО

Це Україна. А це _____ міста, _____ села, _____ ріки, _____ ліси, поля.

Це Київ. А це _____ вулиці, _____ площі, _____ пам'ятники, _____ сади та парки.

Це студенти. А це _____ університет, _____ гуртожиток.

Це мої подруги. А це _____ підручники, _____ словник, _____ місце, _____ група, _____ викладач.

11. ВСТАВТЕ СЛОВА: МІЙ, МОЯ, МОЄ. ЗАПИШІТЬ

_____ будинок, _____ фото, _____ кімната, _____ місто, _____ марка, _____ парк, _____ місце, _____ стіл, _____ словник, _____ суп, _____ сік, _____ масло, _____ риба, _____ хліб, _____ друг, _____ подруга, _____ батько, _____ сестра, _____ група, _____

університет, ____ викладач, ____ зошит, ____ олівець, ____ диктант, ____ країна,
____ вулиця, ____ вікно.

12. ВСТАВТЕ СЛОВА: ТВІЙ, ТВОЯ, ТВОЄ. ЗАПИШІТЬ

Це ____ фото? Це ____ олівець? Це ____ словник? Це ____ ручка? Це ____
зошит? Це ____ крейда? Це ____ впальто? Це ____ сік? Це ____ журнал? Це ____
підручник? Це ____ місце? Це ____ місто?

13. ВСТАВТЕ СЛОВА: ВАШ, ВАША, ВАШЕ. ЗАПИШІТЬ

Ось ____ університет. Ось ____ кімната. Ось ____ гуртожиток. Ось ____
вікно. Ось ____ друг. Ось ____ подруга. Ось ____ друзі. Ось ____ країна. Ось ____
бібліотека. Ось ____ аудиторія. Ось ____ група. Ось ____ викладач. Ось ____
місце.

ТЕКСТИ ДЛЯ ЧИТАННЯ

А) Це фото. Це моє фото. Тут моя сім'я. Це мій тато, а це моя мама. Це моя сестра. Її звати Лейла. А це мій брат. Його звати Алі. А це я. Я студент. Мене звати Самір. А це також моє фото. Це мій дідусь та бабуся.

Б) Це моя аудиторія. Праворуч аудиторія, ліворуч двері. Тут дошка. Ось крейда й ганчірка. Поряд стіл та стілець. Ось парта. Це моє місце. Тут мій словник, мій підручник, мої зошити, моя ручка та мій олівець. Це мої речі.

- Вибачте, ви студент чи викладач?
- Я студент.
- А де декан?
- Він там.
- Дякую.

В) Це аудиторія. Праворуч двері, ліворуч вікно. Прямо дошка. Тут парти, столи та стільці. Ось журнал, книжка, підручник, словник, ручки та олівці. А це дошка. Там крейда та ганчірка. Зараз урок. Ось викладач, а це студенти. Це наша група. Я студент – іноземець. Мене звати Ахмед, а це мій друг. Його звати Самір. Він також іноземець. А це студентка. Її звати Аміна.

Г)

- Скажіть, будь ласка, хто ви?
- Я студент.
- Як ваше ім'я та прізвище?
- Моє прізвище Ван, а моє ім'я Лінь. – Ван Лінь.
- Ви китаєць?
- Так, я китаєць.
- Ваша адреса?
- Харків, вулиця Ахсарова, 48, гуртожиток № 2, кімната 45.
- Ваша група МЕ-11. Ось розклад. Сьогодні заняття.
- Дякую.
- Нема за що!
- До побачення.
- На все добре.

УРОК III.

1. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ

ЧИТАТИ

я читаю
ти читаєш
він читає
ми читаємо
ви читаєте
вони читають

ПИСАТИ

я пишу
ти пишеш
він пише
ми пишемо
ви пишете
вони пишуть

РОБИТИ

я роблю
ти робиш
він пише
ми робимо
ви робите
вони роблять

2. ПРОЧИТАЙТЕ

Я читаю підручник
ти читаєш лист
він читає текст
вона читає журнал

ми читаємо текст
ви читаєте роман
вони читають оповідання

- Хто тут працює? - Тут працює мій друг.
- Що робить Тарас? – Тарас читає підручник.
- Хто знає слово «папір»? - Я знаю.
- Хто читає лекцію? – Викладач читає.
- А хто слухає ? – Студенти слухають.

3. ПРОВІДМІНЮЙТЕ ДІЄСЛОВА І НАПИШІТЬ

Знати, відпочивати, працювати, відповідати, слухати, гуляти, розуміти, питати, писати.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

- Читати по-українському, українською мовою.
- Писати по-російському, російською мовою.
- Розмовляти по - китайському, китайською мовою.
- Знати українську мову. Вивчати іноземну мову.

4. ВСТАВТЕ ПОТРІБНІ ДІЄСЛОВА

Я.... по-російському, а ти російською мовою? – Ні, я лише туркменською. А вона розмовляє по-українському? – Так, вона вже українською. Ми також вже ...українською. А вони англійською? – Ні, вони зовсім не по - англійському.

5. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Один француз читає у кафе напис: «Тут розмовляють французькою, німецькою, англійською, російською та китайською». Француз питає офіціанта: - Ви розмовляєте по-французькому?

– Ні, я не розмовляю по-французькому.

– А по-англійському ви розмовляєте?

– Ні, я не розмовляю англійською мовою.

– А хто ж тут, у кафе, розмовляє французькою, німецькою, англійською?

“-----“, - відповідає офіціант.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Багато - мало, правильно - неправильно, швидко - повільно, уважно-неуважно, голосно - тихо, добре - погано.

6. ПРОЧИТАЙТЕ

- Скажіть, будь ласка, ви розмовляєте по-українському?
 - Так, розмовляю.
 - Ні, не розмовляю.
 - Трохи розмовляю.
 - Не розмовляю, але розумію.
 - Розмовляю, але ще погано.
- А ти вже добре говориш по-українському?
- Так, дуже добре.
- Скажи, будь-ласка, як по-українському «хорошо»?
- Не знаю.
- А що ти знаєш?
- Я знаю, як по-українському слово «спорт».

- Ну й як?
- Спорт.
- А що ви робите на уроці?
- Ми уважно слухаємо викладача та відповідаємо на питання.
- Ви відповідаєте швидко чи повільно?
- Я відповідаю повільно.
- А ваш друг добре розуміє по-українському?
- Я думаю, що він добре розуміє по-українському.

7. ВСТАВТЕ ПРОПУЩЕНІ ДІЄСЛОВА.

На уроці студенти ____ українську мову. Вони ____ тексти, ____ вправи, ____ дієслова. Викладач ____, а студенти ____ . Вони ____ добре, тому що уважно ____ . Студенти вже непогано ____ по-українському.

8. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ.

Я читаю текст. Я читаю текст голосно. Мій друг уважно слухає, як я читаю текст: «Я студент. Я вивчаю українську мову. Я читаю, пишу вправи, вчу слова. Я завжди уважно слухаю, що говорить викладач. Я вже непогано читаю та пишу українською мовою. Трохи розумію та розмовляю по-українському. На уроці викладач запитує, а студенти відповідають. Вони завжди відповідають добре, тому що багато працюють вдома.»— Ти читаєш швидко й правильно.

9. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ ТА РОЗКАЖІТЬ ПРО СЕБЕ.

Моя сестра і я дуже різні. Я вчителька, а вона – журналістка. Я живу у Києві, а вона – у Харкові. У мене є невеликий будинок у передмісті, а вона мешкає у квартирі. Я заміжня, а вона ще не вийшла заміж. Я граю у волейбол, а вона – у теніс. Я граю на піаніно, а вона не хоче займатися музикою. У вихідні дні я люблю дивитись телевізор і рідко виходжу на прогулянки, а моя сестра любить вечорниці і ніколи не дивиться телевізор. Але ми сестри! Тому ми дружимо і любимо нашу сім'ю.

1. ПРОЧИТАЙТЕ

Який це журнал? – Це новий журнал.

Яка це книга? – Це нова книга.

Яке це завдання? – Це нове завдання.

Які це слова? – Це нові слова.

2. ПРОЧИТАЙТЕ. НАПИШІТЬ

Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід	Множина
який?	яка?	яке?	які?
новий	нова	нове	нові
старий	стара	старе	старі
молодий	молода	молоде	молоді
великий	велика	велике	великі
маленький			
важкий			
легкий			
гарний			
добрий			
цікавий			
поганий			
красивий			
гарячий			
теплый			
український			

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ КОЛЬОРИ! Чорний, білий, червоний, синій, блакитний, жовтий, зелений, коричневий.

3. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ ЗА ЗРАЗКОМ

- Який це колір? (чорний) – Це чорний колір
- Яка це ручка? (червоний) –
- Яка це сумка? (коричневий)-
- Яке це пальто? (синій) –

- Які це квіти? (червоний) —
- Який це будинок? (білий) -

4. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Київ - велике гарне українське місто. Тут нові широкі проспекти, старі та нові вулиці, високі будинки, старовинні пам'ятники, великі собори та маленькі церкви. Київ - дуже зелене місто. Тут великі гарні сади та парки, маленькі тихі сквери та зелені бульвари.

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ.

- Яке місто Київ?
- Які тут проспекти?
- Які тут вулиці?
- Які тут будинки?
- Які тут пам'ятники?
- Які тут собори та церкви?
- Які тут сади та парки?
- Які сквери та бульвари?

5. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ ПРО ХАРКІВ

Я живу і навчаюсь у Харкові. Це велике українське місто. Харків - промисловий, економічний, науковий та культурний центр України. Місто розташовано на берегах річок Лопань і Харків. Харків був заснований у XVII-ому столітті. Це молоде місто. В ньому 25 вищих навчальних закладів. У них навчаються студенти з усього світу. В Харкові багато музеїв, театрів, бібліотек. У місті багато фабрик та заводів. Тут багато широких проспектів, зелених скверів та садів. Мені подобається це місто.

6. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Де ви живете і навчаєтесь?

- Де розташований Харків?
- Коли було засновано місто?
- Хто навчається в Харкові?
- Чи багато в Харкові музеїв та театрів?
- Які в Харкові вулиці й проспекти?
- Вам подобається це місто?

7. СКЛАДІТЬ ТЕКСТ ПРО СВОЄ МІСТО

8. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ, ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ

Котрий? (який?)	Котра? (яка?)	Котре? (яке?)	Котрі (які?)
перший	перша	перше	перші
другий	друга	друге	другі
третій	третья	третє	треті
четвертий	четверта	четверте	четверті
п'ятий	п'ята	п'яте	п'яті
шостий			
сьомий			
восьмий			
дев'ятий			
десятий			
останній			

9. ПРОЧИТАЙТЕ

Який це урок? – Це перший урок. Яка це сторінка? – Це шоста сторінка. Яке це завдання? – Це друге завдання. Яка це аудиторія? – Це десята аудиторія.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ НАЗВИ ДНІВ ТИЖНЯ! Понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, неділя.

10. СКЛАДІТЬ РЕЧЕННЯ ЗА ЗРАЗКОМ

Який сьогодні день? - Сьогодні понеділок. А який завтра день? – Завтра вівторок.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ НАЗВИ МІСЯЦІВ! Січень, лютий, березень, квітень, травень, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад, грудень.

11. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ЗА ЗРАЗКОМ

Січень - перший місяць.

Лютий - другий місяць.

Березень -

Квітень -

Травень -

Червень -

Липень -

Серпень -

Вересень -

Жовтень -

Листопад -

Грудень -

12. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО ЗА ЗРАЗКОМ

Я - українець, а ти - українка. Наша рідна мова - українська. Я вільно розмовляю українською мовою. Іван - росіянин, Марія - росіянка. Їхня рідна мова - російська. Вони вільно розмовляють

Роберт - американець, Кейт - американка. Їхня рідна мова – англійська. Вони розмовляють Лінь - китаєць, На – китаянка. Їхня рідна мова – китайська. Вони розмовляють тільки Ганс - німець, Грета – німкеня. Їхня рідна мова – німецька. Вони розмовляють тільки Кім Чен – кореець, Кім Сон Ір – кореянка. Вдома вони розмовляють тільки Марсель – француз, Патриція-француженка. Вони люблять розмовляти

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

	ранок		вранці = уранці
Зараз	день	Я працюю (коли?)	вдень = удень
	вечір		ввечері = увечері
	ніч		вночі = уночі

13. НАПИШІТЬ, ЩО ВИ РОБИТЕ.

Понеділок. У понеділок уранці я Вівторок. У вівторок уранці я .. . Середа. У середу вночі я Четвер. У четвер увечері я П'ятниця. У п'ятницю вранці та вдень я Субота та неділя. У суботу та неділю я

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Що він робив?	-	Він читав	-в
Що вона робила?	-	Вона читала	- ла
Що воно робило?	-	Воно читало	- ло
Що вони робили?	-	Вони читали	- ли

14. ПРОЧИТАЙТЕ

Сьогодні я читаю текст добре, а вчора я читав текст погано. Студент сьогодні знає текст добре, а вчора він знав текст погано. Зараз студентка пише правильно, а вчора вона писала неправильно. Сьогодні ми слухаємо текст уважно, а вчора ми слухали текст неуважно.

15. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Що ти робив вчора ввечері? (читати) Я читав роман.

Що брат робив вчора ввечері? (працювати). Що ви робили вчора вранці? (писати диктант). Що студентка робила у вівторок? (гуляти). Що робив студент у понеділок? (писати вправи). Що ми робили вчора? (повторювати дієслова). Що робив викладач і що робили студенти? (писати - відповідати).

16. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Що ми робили сьогодні? Спочатку ми читали текст, потім викладач питав, а ми відповідали. Жан відповідав швидко й правильно. Коли він відповідав, ми уважно слухали. Потім викладач пояснював урок. Ми розуміли, що говорив викладач. Ми ще повторювали дієслова, писали диктант, розмовляли по-українському. Всі студенти працювали добре.

17. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Ви не знаєте, що вчора робили студенти? (писати) Вони писали диктант.

Ви не знаєте, що вчора робив викладач на уроці? (питати, пояснювати) Ви не знаєте, що робив Жан на уроці? (відповідати) Ви не знаєте, як працювали студенти? (добре) Ви не знаєте, як розмовляли студенти на уроці? (по-українському).

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

буду читати	=	я читатиму
ти будеш читати	=	ти читатимеш
він буде читати	=	він читатиме
вона буде читати	=	вона читатиме
ми будемо читати	=	ми читатимемо
ви будете читати	=	ви читатимете
вони будуть читати	=	вони читатимуть

18. ПРОЧИТАЙТЕ

– Тарасе, що ви будете робити?	– Тарасе, що ви робитимете?
– Ввечері я буду читати журнал.	– Ввечері я читатиму журнал.
– Що будуть робити ваші друзі?	– Що робитимуть ваші друзі?
– Вони будуть слухати пісні.	– Вони слухатимуть пісні.
– Що буде робити Марія?	– Що робитиме Марія?
– Вона буде писати листи додому.	– Вона писатиме листи додому.
– А що будете робити ви?	– А що робитимете ви?

- Ми будемо гуляти та відпочивати. – Ми гулятимемо та відпочиватимемо.
- А ти будеш гуляти разом з нами? – А ти гулятимеш разом з нами?
- Ні, я буду робити домашнє завдання. – Ні, я робитиму домашнє завдання.

19. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ЗА ЗРАЗКОМ

- Завтра я буду читати. – А я не читатиму.
- Завтра я буду працювати. – А ми не _____ .
- Завтра брат буде гуляти. – А сестра не _____.
- Завтра ми будемо слухати концерт. – А він не _____.
- Завтра ви будете відпочивати. – А він не _____.

20. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ЗА ЗРАЗКОМ

- Джоне, ви вчора писали завдання? – Ні, я писатиму його завтра.
- Оксано, Тарасе! Ви вчора відпочивали? – Ні, ми _____.
- Олено, ти вчора вчила текст? – Ні, я _____.
- Студенти, ви гуляли ввечері? – Ні, ми _____.
- Друзі, ви вчора слухали концерт? – Ні, ми _____.

21. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ

На уроці, вранці, викладач завжди запитує нас, що ми робили вчора, що робимо зараз, що ми будемо робити ввечері. Ось що я розповів.

Вчора була неділя. Спочатку я снідав, потім робив домашнє завдання, а мій друг Жан відпочивав, він багато працював учора ввечері. Потім ми та Сашко гуляли. Наш друг Сашко – українець, він добре знає англійську мову, ми часто розмовляємо англійською мовою, але ми також розмовляємо і по-українському. Ми зараз вивчаємо українську мову і хочемо добре знати її. Увечері я буду робити домашнє завдання. Я буду читати новий текст, повторюватиму діалоги, вчитиму нові слова та дієслова, буду писати вправи.

НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ ЗА ТЕКСТОМ.

- Що робив студент у неділю?
- Як розмовляють студенти?
- Чому студенти часто розмовляють українською?
- Що робитиме студент ввечері?

22. ВИВЧИТЬ, ЯК ВІДМІНЮЄТЬСЯ ДІЄСЛОВО “ХОТІТИ”.

я хочу читати	ми хочемо писати
ти хочеш гуляти	ви хочете працювати
він хоче вчитися	вони хочуть знати все
вона хоче пити	

23. НАПИШІТЬ, ВЖИВАЮЧИ ДІЄСЛОВО “ХОТІТИ”.

Сьогодні ввечері я робити домашнє завдання. Ми добре розмовляти по-українському. Брат ... вивчати українську мову, а сестра добре знати російську мову. Ми ...вчитися гарно.

УРОК V.

1. ВИВЧИТЬ ВЖИВАННЯ МІСЦЕВОГО ВІДМІНКА ІМЕННИКІВ.

НА ЧОМУ?

– На чому (де) підручник?	– Підручник на столі (у столі)
– На чому (де) словник?	– Словник на парті (у парті)
– На чому (де) квіти?	– Квіти на вікні.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК

ЩО?

НА ЧОМУ?

стіл	–
музей	– й
портфель	– ь
карта	– а
стеля	– я
аудиторія	– я
вікно	– о
море	– е
завдання	– я

на столі	– і
у музеї	– ї
у портфелі	– і
на карті	– і
на стелі	– і
в аудиторії	– ї
на вікні	– і
на морі	– і
у завданні	– і

2. ПРОЧИТАЙТЕ

У класі, у магазині, у ресторані, у кімнаті, у школі, у місті, у кафе, у метро, в інституті, в університеті, в аудиторії, в Україні, в аптеці.

На заводі, на концерті, на факультеті, на столі, на вулиці, на площі, на кухні, на зупинці, на морі, на вікні.

3. НАПИШІТЬ РЕЧЕННЯ, ВЖИВАЮЧИ МІСЦЕВИЙ ВІДМІНОК

Студент університет..... . Турист міст Продавець ... магазин .
 Артист ... театр Сестра ...кімнат Студенти ... аудитор Лікар ...
 лікарн Люди ... вулиц Діти ... площ Друзі ... Росі Інженер ...
 завод Декан ...факультет Посудкухн Зошит ... стол Лампа ...
 стол Кіоск ... вулиц Квіти ... вікн Крісло ...балкон

4. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ ЗА ЗРАЗКОМ

а) Ви живете в Україні? – Так, я живу в Україні. Ви відпочиваєте в селі? – Ви гуляєте в центрі? – Ви працюєте на заводі? – Ви навчаєтесь в університеті? - Ви пишете в зошиті? – Квіти стоять на столі? – Словник лежить на вікні? – Картина висить на стіні? - Студент сидить в аудиторії? –

б) Ви жили в селі?(місто) – Ні, я жив у місті. Ви були в Росії? (Україна) Брат працював у лікарні? (магазин) Зошит лежав на парті? (стіл) Студент сидів у кімнаті? (аудиторія) Ви обідали сьогодні в ресторані? (їдальня) Ви снідали в їдальні? (буфет) Ви відпочивали в селі? (море)

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

кіоск	– у кіоску	цирк	– у цирку
парк	– у парку	куток	– у кутку
банк	– у банку	гуртожиток	– у гуртожитку
сад	– у саду	підручник	– у підручнику
будинок	– у будинку	малюнок	– на малюнку

5. ВСТАВТЕ ПРОПУЩЕНІ СЛОВА

Я часто гуляю у ... і купую газети у Зараз я живу у Мій гуртожиток знаходиться у Я читаю тексти та діалоги у Вчора друзі були у Цирк знаходиться у великому

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

сумка	– у сумці	к/ц
рука	– у руці	к/ц
бібліотека	– у бібліотеці	к/ц
аптека	– в аптеці	к/ц
дорога	– на дорозі	г/з
підлога	– на підлозі	г/з
книга	– у книзі	г/з
поверх	– на поверсі	х/с

6. ПРОЧИТАЙТЕ.

Де килим? – Він на підлозі. Де камінь? – Він на дорозі. Де сумка? – Вона у руці. Де Ганна? – Вона в Африці. Де книги? – Вони в бібліотеці. Де ліки? – Вони в аптеці.

7. ПРОЧИТАЙТЕ

КОНТИНЕНТИ: Європа, Азія, Африка, Америка, Австралія, Антарктида.

КРАЇНИ: Росія, Україна, Китай, Іран, Сирія, Ліван, Японія, Канада, Германия, Франція, Туреччина.

МІСТА: Київ, Лондон, Москва, Шанхай, Тегеран, Дамаск, Бейрут, Сідней, Берлін, Париж, Токіо.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ЩО? південь, північ, схід, захід.

ДЕ? на півдні, на півночі, на сході, на заході.

8. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Москва – Росія . Де знаходиться Москва? – Москва знаходиться в Росії.

Львів – Україна. Де знаходиться Львів?

Париж – Франція. Де знаходиться Париж?

Україна – Європа. Де знаходиться Європа?

Китай – Азія. Де знаходиться Китай?

Мексика – Америка. Де знаходиться Мексика?

Конго – Африка. Де знаходиться Конго?

ХДУХТ – вул. Клочківська. Де знаходиться ХДУХТ ?

9. ПРОЧИТАЙТЕ

– Що це? – Це станція метро.

– Як називається ця станція?

– «Університетська».

- А чому вона так називається?
- Тому що поруч знаходиться університет ім. Каразіна.
- Як зветься це місто? – Це місто зветься Харків.
- Як зветься ця ріка? – Ця ріка зветься Лопань.

10. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Як називається вулиця?
- Вона називається бульвар Шевченка.
- А хто такий Шевченко?
- Тарас Шевченко – великий український поет.
- А як зветься цей червоний будинок?
- Це університет імені Тараса Шевченка.
- А як називається цей парк?
- Це парк Шевченка. Тут знаходиться пам'ятник Шевченку.
- А де знаходиться станція метро?
- Вона знаходиться недалеко.
- А як вона зветься?
- Вона так і називається «Університет».

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Де ви живете? У країні, у місті, на вулиці, на проспекті, на площі, у будинку, у гуртожитку, у квартирі, у кімнаті, на першому поверсі, на третьому поверсі.

11. НАПИШІТЬ, ДЕ ВИ ЗАРАЗ ЖИВЕТЕ

Зараз я живу в

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

У (В) ЯКОМУ?

- у новому журналі – ому
- у синьому зошиті
- на великому вікні – ому
- на синьому морі

У (В) ЯКІЙ?

- на новій вулиці – ій
- у домашній роботі

12. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

– Гуртожиток у новому будинку?	– Так, гуртожиток у новому будинку.
	– Ні, гуртожиток не у новому будинку.
	– А у якому?
	– Я не знаю, у якому будинку гуртожиток.
– Ваш друг вчиться у медичному університеті?	– Так, _____.
	– Ні, _____.
– Ти навчаєшся на підготовчому факультеті?	– Так, _____.
	– Ні, _____.
– Бібліотека знаходиться на великій площі?	– Так, _____.
	– Ні, _____.
– Ви живете у великому місті?	– Так, _____.
	– Ні, _____.

13. ПРОЧИТАЙТЕ І ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ І ТОРГІВЛІ.

Я навчаюсь у Харківському державному університеті харчування і торгівлі. В університеті є добре обладнані лабораторії, великі аудиторії. Там студенти слухають лекції і проводять наукову роботу. Бібліотека забезпечує студентів необхідною літературою. Курс навчання триває 5-6 років. Студенти вивчають багато предметів. Академічний рік складається з двох семестрів. Студенти складають іспити в кінці семестру. На першому і другому курсі студенти відвідують лекції з гуманітарних та загальних предметів. Вони вивчають історію,

математику, іноземні мови, фізику, хімію, філософію та багато інших предметів. Спеціалізація починається з третього курсу. Студенти вивчають предмети за вибраним фахом. У нашому університеті є шість факультетів з денною та заочною формою навчання, а саме: економічний факультет, факультет бухгалтерського обліку та фінансів, товарознавчий факультет, факультет менеджменту, технологічний факультет і факультет обладнання та технічного сервісу. На всіх факультетах студенти можуть отримати ступінь бакалавра, спеціаліста чи магістра. В університеті навчається понад 5000 студентів. Вони мають можливість отримати гарну професійну підготовку і бути корисними своїй державі.

14. ДАЙТЕ ПИСЬМОВУ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

- Коли ви народились?
- Коли ви приїхали у Харків?
- Коли ви почали навчатися в університеті?
- Які факультети є в університеті?
- На якому факультеті ви навчаєтесь?
- Які предмети ви вивчаєте?
- Які предмети за спеціальністю ви будете вивчати?
- Ви отримаєте ступінь бакалавра, спеціаліста чи магістра?
- Коли ви поїдете додому?

15. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

СІМ'Я

Мене звуть Тарас. Я студент. Зараз я живу у Харкові та навчаюся в Харківському державному університеті харчування та торгівлі на першому курсі. Я живу в студентському гуртожитку.

Я маю велику та дружну сім'ю. Моя сім'я живе у великому місті. Це дуже гарне місто. Мій батько – інженер. Він працює на заводі. Моя мати – вчителька. Вона працює в середній школі. Мій старший брат вже закінчив медичний факультет університету. Він працює в дитячій лікарні. Він дуже любить свою

роботу. У вільний час брат багато читає та грає в теніс на невеликому стадіоні. Мій молодший брат і сестра ще школярі. Вони навчаються в школі у шостому класі.

Наші дідусь та бабуся, батьки мами, живуть у великому селі. Це село знаходиться на березі красивої невеликої річки. Влітку вся моя родина відпочиває в селі у дідуся та бабусі. Дідусь та бабуся мають гарний сад. У цьому саду ми працюємо, у великому лісі гуляємо, на березі річки ми відпочиваємо. Усі ми дуже щасливі, коли разом.

16. НАПИШІТЬ ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ.

СКЛАДІТЬ ТЕКСТ «МОЯ СІМ'Я».

УРОК VI.

1. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

ЩО?

він Це цікавий журнал
воно Це цікаве оповідання
вона Це цікава книга

ХТО?

він Це новий студент
вона Це нова студентка

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК

ЩО?

Я читаю цікавий журнал
цікаве оповідання
цікаву книгу

КОГО?

Я бачу нового студента
нову студентку

2. ПРОЧИТАЙТЕ І ВИЗНАЧТЕ ВІДМІНОК ІМЕННИКА

Я чекаю кого? товариша. – З.В.

Я слухаю викладача. Сестра любить старшого брата. Студенти слухають викладача. Дівчина чекає подругу. Це наш студент. Я забув прочитати текст. Ми вчимо граматику. Це цікава книга. Я зустрічаю товариша. Ми купуємо хліб, молоко, овочі. Я беру словник, зошит, підручник.

3. УТВОРІТЬ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ

ЧИТАТИ (газета, лист, текст, книжка, журнал, вправа, завдання, діалог).

КУПУВАТИ (хліб, масло, молоко, вода, овочі).

МАТИ (підручник, ручка, проблема, книжка, гроші).

ЇСТИ (суп, сніданок, вечеря, сир, хліб, ковбаса).

ПИТИ (вода, молоко, кава, пиво, чай).

4. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ ДІЄСЛОВА

ДИВИТИСЯ (ЩО?)

Я дивлюся фільм. Ти журнал. Брат телевізор, а сестра балет. Ми концерт. Ви футбол? Вони ... журнал. – Ви часто телевізор? – Ні, ми рідко ... телевізор. Що ви робили вчора? - Я ... новий фільм. А ти ... новий

фільм вчора? – А що робив Антон? – Він теж ... новий фільм? – Ні, він не ... фільм, він ... футбол.

БАЧИТИ (КОГО? ЩО?)

Я сонце. Ти ... машину. Він дівчину. Вона ... хлопця. Ми ... гарно.
Вони ... погано. Вони ... викладача.

НАПИШІТЬ ДІЄСЛОВА «ДИВИТИСЯ» АБО «БАЧИТИ».

– Де ви були вчора? – Вчора ми були в кіно, новий фільм. Ми там Віктора та Ганну. Вони також новий фільм. – Ви не мій підручник та словник? – Ні, я не їх.

5. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ ДІЄСЛОВА

СЛУХАТИ (КОГО? ЩО?)

Зараз	я слухаю урок	ми слухаємо викладача
	ти слухаєш пісню	ви слухаєте товариша
	він слухає радіо	вони слухають декана
Вчора	друг слухав радіо	
	подруга слухала музику	
	вони слухали концерт	
Завтра	я слухатиму радіо	ми слухатимемо лекцію
	ти слухатимеш концерт	ви слухатимете оперу
	він слухатиме викладача	вони слухатимуть декана

ЧУТИ (КОГО? ЩО?)

Зараз	я чую.	ми чуємо.
Вчора	я чув	ми чули
	ти чуєш.	ви чуєте.
	ти чув	ви чули
	Він чує.	вони чують
	він чув	вони чули
	вона чула	
Завтра	я чутиму	ми чутимемо
	ти чутимеш	ви чутимете
	він чутиме	вони чутимуть

6. ВСТАВТЕ ДО РЕЧЕНЬ ДІЄСЛОВА

«СЛУХАТИ» АБО «ЧУТИ» ЗА ЗМІСТОМ

Зараз студент відпочиває. Він із задоволенням музику. Викладач пояснює урок. Ганна та Антон розмовляють. Вони не викладача. Студентка читає дуже тихо. Ми не ... , що вона читає. Я ..., що завтра буде екскурсія.

7. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ.

Маленька дівчинка голосно читає. Мама питає її: «Що ти читаєш?» Дівчинка відповідає: «Я не знаю». Мама каже: «Але ти читала голосно, чому ж ти не знаєш?». Дочка відповіла: «Так, я читала голосно, але я не слухала, що читаю».

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Називний відмінок (хто?)

Я
Ти
Він
Вона
Ми
Ви
Вони

Знахідний відмінок (кого?)

Мене
Тебе
Його
Її
Нас
Вас
Їх

8. НАПИШІТЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Я добре знаю Наталю.

Я добре знаю її.

Ганна кохає Тараса.

Ганна кохає _____

Я не розумію викладача.

Я не розумію _____ .

Це мої друзі.

Я чекаю _____ .

Студенти зустріли декана.

Студенти зустріли _____ .

Мого друга звати Микола.

_____ звати Микола.

9. НАПИШІТЬ ЗАЙМЕННИКИ У ЗНАХІДНОМУ ВІДМІНКУ

Це мій друг. Вчора я зустрів на вулиці. Це моя сестра. звати Ніна. Де Павло? Ви бачили ? Це я. Ви пам'ятаєте? – Так, я пам'ятаю Де моя ручка? Я бачив ... на столі. Де ви купуєте газети? – Я купую ... у кіоску.

10. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

	ПРО ЩО?	ПРО КОГО?
думати	про театр	про друга
говорити	про Лондон	про подругу
казати	про Україну	про Марію
розповідати	про Київ	про сестру
чути	про подорож	про батька
знати	про Китай	про Шевченка
писати	про родину	про подругу
пам'ятати	про мене	про студента

11. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГИ

а)

- Катерино, ти чула про Наталю?
- Про твою подругу?
- Так, про неї. Вона скоро буде вчитися у Києві, в університеті.
- А що вона буде робити там?
- Вона буде вивчати українську та російську мови.

б)

- Хто розповідав тобі про Україну?
- Викладач розповідав мені про Україну, а ще про Київ, про його парки та сади, про його вулиці, музеї, собори і, звичайно, про наш університет. Це було дуже цікаво.

12. ДОПИШІТЬ РЕЧЕННЯ

Петро любить брата Тараса. Він часто згадує Ганна любить балет. Вона часто читає Художник малює місто. Він багато знає Дмитро кохає Марію. Він завжди багато розповідає На екскурсії ми бачили старий палац. Гід цікаво розповідав

13. ПОСТАВТЕ ПИТАННЯ ДО ВИДІЛЕНИХ СЛІВ

Вчора ми були *на лекції*. *Лекцію* читав професор Дмитренко. Він розповідав *про українське мистецтво, про театр* . Наш професор багато знає *про Україну, про Харків*. Він пише книги *про стародавній Київ, про мистецтво Київської Русі*. Викладач допомагає нам вивчати *українську мову та українську літературу*.

14. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ «НЕДІЛЯ»

На уроці у понеділок наш викладач завжди запитує нас, що ми робили у неділю. Ось що я розповів.

Вчора була неділя - наш вихідний день. Вранці я снідав у буфеті. Там я завжди зустрічаю Максима та Оксану. Максим та Оксана – це мої українські друзі. Ми сиділи разом, снідали та розмовляли по-українському. На сніданок Максим їв м'ясо, макарони, салат, пив сік та каву.

Оксана їла сосиски, салат, пила чай, а я їв тільки сир та пив молоко. Максим запитав мене, чому я так мало їм, а я відповів, що я вранці завжди маю поганий апетит.

Потім я повернувся в свою кімнату. Там я робив своє домашнє завдання: вчив нові слова та граматику, читав текст, писав вправи. Я довго виконував домашнє завдання.

А мій друг Жан відпочивав. Він спочатку слухав музику, а потім дивився телевізор. Жан багато працював учора ввечері: робив домашнє завдання, писав листи додому.

Вдень я та Жан ходили в гості. Нас запросив на обід наш друг. Його звати Дмитро. Родина Дмитра живе в центрі міста, у великому старому будинку. Мама Дмитра приготувала смачний обід. Ми разом обідали, розмовляли, слухали музику. Дмитро запросив нас у кіно, там ми дивилися новий фільм, а потім ми сиділи у кафе, їли торт та морозиво, розмовляли. Дмитро запитав, що ми вже

бачили у Харкові. Я сказав, що ми вже ходили в цирк, в історичний музей, у музичний театр, оглядали пам'ятники старовини, гуляли у парку.

А завтра також буде екскурсія у музей. Я та мої друзі ще погано знаємо Харків, але хочемо добре знати його.

Це й усе, що я розповів про свій вихідний день.

15. НАПИШІТЬ РЕЧЕННЯ, ВСТАВТЕ ПРОПУЩЕНІ СЛОВА

Алісафа у буфеті. Там він завжди друзів. Його друзі – українці, тому вони українською.

На сніданок Алісафа сир та молоко, бо він поганий апетит. Потім Алі домашнє завдання, граматику, слова, текст. Його друг Даніель музику, ... телевізор. Їхнього друга Дмитро. Він ... у центрі міста. Мама Дмитра смачний обід. Алісафа, Даніель та Дмитро ... цікавий фільм у кінотеатрі. Алісафа та Даніель в музей, у цирк, в театр. Вони хочуть добре ... Харків.

16. НАПИШІТЬ, ЯК ВИ ПРОВЕЛИ ТИЖДЕНЬ

17. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

ІТИ = ЙТИ; ХОДИТИ (КУДИ?)

в університет
у магазин
в аптеку
у бібліотеку
у театр

на пошту
на вокзал
на концерт
на завод
на фабрику

ЗАРАЗ

я іду пішки
ти йдеш
він іде
ми йдемо
ви йдете
вони йдуть

я ходжу пішки
ти ходиш
він ходить
ми ходимо
ви ходите
вони ходять

ВЧОРА

він ішов

вона йшла

вони йшли
він ходив

вона ходила
вони ходили

ЗАВТРА

я піду, я прийду
ти підеш ; ти прийдеш
він піде ; він прийде
ми підемо; ми прийдемо
ви підете; ви прийдете
вони підуть; вони прийдуть

я буду ходити = я ходитиму
ти будеш ходити = ти ходитимеш
він буде ходити = він ходитиме
ми будемо ходити = ми ходитимемо
ви будете ходити = ви ходитимете
вони будуть ходити = вони ходитимуть

18. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО

– Куди ти йдеш зараз? – Я додому. – А Петро, твій товариш, теж додому? – Так, і він ...додому.

– Ви разом? - Так, ми ... разом. – А куди твоя сестра? – Вона ... в кіно. – І Петро ... в кіно? Так, і він ... в кіно. – Вони ... разом.

19. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ.

ДЕ?

тут

там

вдома

праворуч

ліворуч

вгорі (нагорі)

внизу

КУДИ?

сюди

туди

додому

праворуч

ліворуч

вгору(нагору)

вниз

20. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ

Ось мій гуртожиток. Я живу тут. Я йду сюди. Зараз тут мій дім. Я йду А там мій університет. Я йду Деканат знаходиться на першому поверсі, нагорі. Я йду А буфет знаходиться на першому поверсі, внизу. Я йду Ліворуч знаходиться кіоск. Я ... туди, а праворуч знаходиться телефон, я йду

21. ПРОЧИТАЙТЕ

Ти куди? В кіоск? В аптеку?
Ні, у клуб, на дискотеку.
А куди йде Максим?
На бульвар у магазин.
Він, як в'юн, туди-сюди
У їдальню, у буфет, у театр
І на балет, на завод і на вокзал,
На концерт, на вечір, в зал
І на пошту, і на ринок, і на лекцію ...

22. НАПИШІТЬ, ВСТАВЛЯЮЧИ СЛОВО «ІТИ» («ЙТИ»)

Петро хоче купити зошит. Він ... в магазин. Брат хоче їсти. Він ... у кафе. Ми маємо сьогодні урок. Ми ... в університет. Куди ти ? – Я ... в деканат.

23. ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

ЇХАТИ
Я ЇДУ
ТИ ЇДЕШ
ВІН ЇДЕ
МИ ЇДЕМО
ВИ ЇДЕТЕ
ВОНИ ЇДУТЬ

ЇЗДИТИ
Я ЇЖДЖУ
ТИ ЇЗДИШ
ВІН ЇЗДИТЬ
МИ ЇЗДИМО
ВИ ЇЗДИТЕ
ВОНИ ЇЗДЯТЬ

ВІН ЇХАВ
ВОНА ЇХАЛА
ВОНИ ЇХАЛИ

ВІН ЇЗДИВ
ВОНА ЇЗДИЛА
ВОНИ ЇЗДИЛИ

Я ПОЇДУ; Я ПРИЇДУ
ТИ ПОЇДЕШ; ПРИЇДЕШ
ВІН ПОЇДЕ; ПРИЇДЕ
МИ ПОЇДЕМО; ПРИЇДЕМО
ВИ ПОЇДЕТЕ; ПРИЇДЕТЕ
ВОНИ ПОЇДУТЬ; ПРІЇДУТЬ

Я БУДУ ЇЗДИТИ = Я ЇЗДИМУ
Я БУДУ ЇЗДИТИ = ЇЗДИМУ
ВІН БУДЕ ЇЗДИТИ = ЇЗДИМЕ
МИ БУДЕМО ЇЗДИТИ = ЇЗДИТИМО
ВИБУДЕТЕ ЇЗДИТИ = ЇЗДИТИМЕТЕ
ВОНИ БУДУТЬ ЇЗДИТИ = ЇЗДИТИМУТЬ

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ЇЗДИТИ, ЇХАТИ (НА ЧОМУ? ЯК?)

На метро; на автобусі; на трамваї; на тролейбусі; на машині; на таксі; на маршрутному таксі; на потязі.

24. ВСТАВТЕ ДІЄСЛОВА «ЇХАТИ», «ЇЗДИТИ»

- Куди ви їдете? – Ми додому. Ви на метро? – Так, ми ... на метро.
Куди ваша сестра? - Вона в Москву. На чому вона ... в Москву? – Вона ...
на потязі.

25. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Куди ви їздили вчора? (виставка) –Я їздив на виставку.

На чому ви їздили? (автобус). Я їздив на виставку на автобусі. Куди студенти їздили вчора? (стадіон). На чому вони їздили? (трамвай). Куди недавно їздила ваша подруга (Крим). На чому вона їздила? (потяг). Куди ти їздив минулого тижня? (Київ). На чому ти їздив? (автобус). Куди ви їдете зараз? Ми їдемо (виставка). На чому ви їдете? (метро).

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

пішов – ішов – прийшов

пішла – ішла – прийшла

пішли – ішли – прийшли

поїхав – їхав - приїхав

поїхала – їхала - приїхала

поїхали – їхали – приїхали

26. ВСТАВТЕ ПОТРІБНІ ДІЄСЛОВА

Джон купив хліб і додому. Студент зробив домашнє завдання і ... гуляти.
Студентка була в університеті, а потім ... в бібліотеку. Заняття закінчилися, й
студенти в їдальню. Ганна ... в університет уранці. Іван ... додому ввечері.
Викладач ... у гуртожиток у середу.

27. ПРОЧИТАЙТЕ

Одного разу Петро пішов у магазин. Коли він прийшов у магазин, то побачив, що загубив гаманець. Він довго шукав його, але не знайшов і пішов додому. Хліб він так і не купив. Коли він прийшов додому, він сказав мамі: «Знаєш, мамо, сьогодні по дорозі з магазину всі губили свої гаманці». Мама спитала у нього: «А ти? Чому ти нічого не купив?». Петро відповів: «Тому що я загубив свій гаманець ще по дорозі в магазин».

28. НАПИШІТЬ, ВСТАВЛЯЮЧИ ПОТРІБНІ СЛОВА

Петро у магазин. Коли він ... туди, то загубив гаманець. Коли він у магазин, то побачив, що гаманця він не має. Він ... додому. Коли він ... додому, він думав, що сказати мамі. Він ... додому і сказав, що сьогодні всі губили гаманці.

29. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ «КАНІКУЛИ». ЗНАЙДІТЬ У ТЕКСТІ

ДІЄСЛОВА РУХУ

Ось і літні канікули. Я і мої друзі їдемо на південь, у Крим, до моря. Мої друзі завжди влітку їздять у Крим, а я їду туди вперше.

У Крим ми їхали на потязі. У нашому вагоні було дуже весело: хлопці та дівчата жартували, сміялися, співали, говорили про відпочинок.

Спочатку ми приїхали у Сімферополь, а потім на автобусі поїхали до Алушти. Алушта – невелике місто на березі моря. Тут є санаторії, пансіонати, готелі, зелені парки та сквери, чудові пляжі. Тиждень я та мої друзі жили в Алушті: купалися в морі, гуляли. Через тиждень ми поїхали до Ялти. До Ялти ми пливли на невеликому катері. Гід розповідав про палаци, які знаходяться на березі моря, про історичні місця, про чудовий ботанічний сад. В Ялті ми ходили на концерти та екскурсії, в кіно та на дискотеки. Одного разу, коли ми йшли на концерт, ми зустріли друзів з Китаю, які теж відпочивали тут. Ми були раді бачити їх.

Час ішов дуже швидко. Ось і останній день. Увечері ми поїдемо додому, у Харків. Ми добре відпочили й побачили багато цікавого та нового.

30. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Куди поїхали друзі?
- На чому студенти поїхали в Крим?
- Куди вони поїхали спочатку?
- На чому вони поїхали до Алушти?
- Куди ще поїхали друзі?
- Куди студенти ходили в Ялті?
- Що бачили студенти під час відпочинку?
- Про що вони розповідали друзям, коли повернулися з додому?

31. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ

СТУДЕНТСЬКІ КАНІКУЛИ

Важко знайти студента, який би не любив канікули. Після важкого навчання хочеться залишитися вдома або піти на прогулянку, почитати улюблену книгу або зустрітися з друзями.

Зимові канікули дуже короткі, але студенти добре відпочивають після сесії. Вони катаються на ковзанах та лижах, ходять на концерти та у кіно, відвідують виставки. Багато юнаків та дівчат ходять на дискотеки, слухають сучасну музику, обговорюють проблеми студентського життя.

Всі студенти з нетерпінням чекають на літні канікули, адже влітку є можливість поїхати до моря, розпалити багаття, побігати по траві. Влітку важливо добре відпочити. Деякі студенти їдуть до санаторію, в будинки відпочинку або в студентські табори.

Та літо пролітає швидко, і починається новий навчальний семестр.

32. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ–ЖАРТ ТА ВИКОНАЙТЕ ВПРАВИ

ВИПАДОК НА ПОТЯЗІ

Один відомий письменник їхав на потязі. Коли контролер почав перевіряти квитки, письменник почав шукати квиток. Він довго шукав його у валізі, у сумці, у гаманці, у кишені, але квитка не було. Контролер сказав: «Не шукайте квиток. Я знаю, що ви не купили його». Письменник відповів: «Я хочу знайти квиток, щоб знати, куди я їду».

33. ЗАМІСТЬ КРАПОК НАПИШІТЬ ДІЄСЛОВО «ШУКАТИ» В ПОТРІБНІЙ ФОРМІ.

Я ... зошит і ручку. Що ти ... ? Він ... квиток на автобус. Ми ... собаку. Вчора я довго ... книгу. Вони ... квартиру. Кого ви ... ? Вона завжди ... окуляри. Вони ... нові журнали.

34. ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ-ЖАРТ

ЧОМУ ВІН ПЛАКАВ?

Два друга були в гостях. Їх запросили на святкову вечерю. На столі стояла гірчиця. Друзі перший раз бачили гірчицю. Вони не знали, що це таке. Вони бачили, що всі гості їдять м'ясо, ковбасу, а гірчиці беруть трохи. Мабуть, це дуже дорога й смачна страва,- подумали вони. І один взяв і з'їв ложку гірчиці. І раптом він почав плакати. Товариш спитав його: «Що трапилось? Чому ти плачеш?»

«Я згадав свого дядька, який помер 20 років тому». Через деякий час другий товариш узяв велику ложку гірчиці і з'їв, і теж почав плакати. Перший запитав його: «Що трапилось? Чому ти плачеш?»

Друг відповів: «Я думаю про твого дядька. Я дуже жалію його».

ЗАВДАННЯ ДО ТЕКСТУ.

ПОСТАВТЕ ІМЕННИКИ В ПОТРІБНОМУ ВІДМІНКУ

- 1) Запросити (кого? куди?) – гості, сніданок, вечеря, ресторан, кафе, прогулянка, парк, свято.
- 2) Їсти, з'їсти (що?) – риба, курка, овочі, фрукти, торт, сало.
- 3) Пити (що?) – чай, кава, молоко, сік, вода, вино.
- 4) Брати, взяти (що? де?) – ручка - портфель, підручник – стіл, крейда – дошка.
- 5) Згадувати, згадати (що? кого?) – нове слово, брат, сестра, питання.

СКЛАДІТЬ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ: ПРИКМЕТНИК + ІМЕННИК

Смачний, смачна, смачне, смачні: суп, фрукти, вечеря, хліб, торт, пиріг, риба, курка.

НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Де були друзі?
- Що їли друзі під час вечері?
- Чому один із друзів вирішив з'їсти багато гірчиці?
- Чому він заплакав? Як він пояснив, чому він плакав?
- Чому плакав його друг?

35. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

НІЧОГО НЕ ЗАБУВ

Віра та Антон – чоловік та дружина. Віра працює на пошті, а ввечері вчиться в університеті. Антон працює на заводі, а у вільний час любить грати в футбол, читати газети, дивитися телевізор.

Одного разу, у вівторок, Антон повернувся додому та сказав, що вони з Вірою поїдуть відпочивати на південь, у санаторій. Віра була дуже рада, тому що вона багато вчилася та працювала і дуже стомилася. У середу Антон купив квитки на потяг й сказав, що вони їдуть у санаторій у суботу. Віра добре знала, що Антон завжди все забуває, і тому вона сказала: «Ось валіза, поклади в неї все, що ти хочеш узяти».

У четвер вона запитала, чи взяв Антон сорочки. У п'ятницю вона запитала, чи поклав Антон у валізу костюм та черевики. У суботу вона сама поклала у валізу зубні щітки.

І ось Антон та Віра приїхали у санаторій. Віра сказала: «Як добре, що ми довго збирали речі, не поспішали». Віра ще не знала, що Антон забув вдома валізу.

ДАЙТЕ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Де працюють Віра та Антон?
- Чому вони вирішили відпочити?
- Чому вони довго збирали речі?
- Що забув вдома Антон?

ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ

УРОК VII.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

хто?	(він)	новий студент
що?	(він)	новий зошит
що?	(воно)	нове пальто
хто?	(вона)	нова студентка
що?	(вона)	нова ручка

РОДОВИЙ ВІДМІНОК

кого?	нового студента
чого?	нового зошита
чого?	нового пальта
кого?	нової студентки
чого?	нової ручки

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

чий?	чие?	чия?
мій	моє	моя
твій	твоє	твоя
наш	наше	наша
ваш	ваше	ваша
його	його	його
її	її	її
їхній	їхнє	їхня

РОДОВИЙ ВІДМІНОК

чийого?	чиеї?
мого	моєї
твого	твої
нашого	нашої
вашого	вашої
його	її
її	її
їхнього	їхньої

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

1. НАЗВИ ІСТОТ: КОГО?

-а/-я

Це син директора, героя

2. НАЗВИ ПРЕДМЕТІВ:

Немає зошита, олівця,
велосипеда

3. ТЕРМІНИ:

Структура атома,
форма квадрата

4. НАЗВИ МІСТ

Він з Києва, Лондона,
Шанхая

1. РЕЧОВИНА, МАСА, МАТЕРІАЛ: ЧОГО?

-у/-ю

Немає льоду, цукру, металу

2. ЯВИЩА ПРИРОДИ:

Немає снігу, дощу, вітру

3. ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ:

Біля університету, деканату,
магазину, корпусу

4. НАЗВИ КРАЇН, РІК

З Китаю, Ірану, Гангу,

АЛЕ: Дніпра!

1. ПРОЧИТАЙТЕ

Брат – у брата, Борис – у Бориса, Тарас – у Тараса, Степан - у Степана, Іван – у Івана, Марія – у Марії, Ганна – у Ганни, викладач – у викладача, декан – у декана, секретар – у секретаря.

2. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ПИСЬМОВО ЗА ЗРАЗКОМ

У Марії немає (чого?) – зошит. – У Марії немає зошита.

У Ганни немає (кого?) – сестра

У студента немає (чого?) – машина

У викладача немає (чого?) – словник

У декана немає (чого?) – час

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

я – у мене є зошит

ми – у нас є завдання

ти – у тебе є друг

вони – у них є книга

він – у нього є підручник

вона – у неї є питання

3. НАПИШІТЬ ЗА ЗРАЗКОМ

– Що у тебе є?	– У мене є новий костюм.
– Що у нього є?	– У є стара машина.
– Що у неї є?	– У є невелика кімната.
– Що у нас є?	– У є урок.
– Що у вас є?	– У є велике домашнє завдання.

4. НАПИШІТЬ

Хто ує? (він). – У нього є батько і мати.

Хто ує? (вона) У є друзі. Хто у є? (я). – У ... є брат і сестра.

Хто у ... є? (ми)– У ... є викладач.

Хто у ... є? (ти) – У є син та дочка.

5. НАПИШІТЬ

Це я. Це моя ручка. У мене є ручка. Це ти. Це ... ручка. У є ручка. Це він.
Це брат. У ... є брат.

Це вона. Це олівець. У є олівець. Це ми. Це викладач. У ... є
викладач. Це ви. Це ... кімната. У є кімната. Це вони. Це ... гуртожиток. У ... є
гуртожиток.

6. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

У місті є парк? – У місті немає парку. На вулиці є магазин? – На вулиці
немає У магазині є хліб? – У магазині немає У зошиті є вправа? – У
зошиті немає ... У підручнику є текст? – У підручнику немає ... В аудиторії є
шафа? – В аудиторії немає ... У кімнаті є студент? – У кімнаті немає ... У
деканаті був секретар? – У деканаті не було На уроці була студентка? – На
уроці не було ...

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

НЕМАЄ
КОГО? НЕ БУЛО ДЕ?
НЕ БУДЕ

7. ПИТАЙТЕ І ВІДПОВІДАЙТЕ

а) Степан зараз на уроці?	– Ні, його зараз немає на уроці.
Він зараз вдома?	– Ні, _____ .
Сестра в університеті?	– Ні, _____ .
Друзі в їдальні?	– Ні, _____ .
Викладач на кафедрі?	– Ні, _____ .
Секретар у деканаті?	– Ні, _____ .
б) Вранці ви були вдома?	– Ні, мене мене було вдома.
Вчора Максим був на
екскурсії?	– Ні, _____ .
Увечері Ганна була в театрі?	– Ні, _____ .
Студенти були на лекції?	– Ні, _____ .
в) Вранці Богдан буде вдома?	– Ні, його не буде вдома.
Завтра ви будете на лекції?	– Ні, _____ .
Вдень вони будуть у деканаті?	– Ні, _____ .

8. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Маленька дівчинка Марія, її тато й мама живуть у новому великому будинку, у новому гарному районі міста. У гості до Марії приїхав дідусь, який живе у селі. Дівчинка показувала дідусю свою нову квартиру та питала:

- А балкон у селі є?
- Ні, немає балкону.
- А метро у селі є?
- Ні, у селі немає метра.
- А парк та великий магазин у селі є?
- Ні, у селі немає парку та великого магазину.

Потім дідусь розповідав дівчинці про своє село. Він сказав, що у селі є маленький будинок, є гарний сад, у саду є дерева та квіти. Поруч є великий ліс, де можна гуляти та відпочивати. Марія уважно слухала дідуса й сказала, що влітку вона, її тато й мама обов'язково приїдуть у село до дідуса.

9. ВИКОНАЙТЕ ЗАВДАННЯ ДО ТЕКСТУ

1. НАПИШІТЬ, ЩО Є У МІСТІ, ЧОГО НЕМАЄ У СЕЛІ.
2. РОЗКАЖІТЬ, ДЕ ВИ ХОЧЕТЕ ЖИТИ: В МІСТІ ЧИ В СЕЛІ?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

РОДОВИЙ ВІДМІНОК

іти		
їхати	куди?	до університету
прийти		
приїхати	звідки?	з університету
повернутися		

10. ПРОЧИТАЙТЕ

ЗВІДКИ? з країни, з міста, з вулиці, з площі, з університету, з вокзалу, з пошти, з аптеки, з гуртожитку, з кімнати, з поверху, з буфету, з ресторану, з кафе, з їдальні, з лікарні.

КУДИ? До Китаю, до України, до Сирії, до Ірану, до Києва, до Пекіна, до Львова, до Харкова, до міста, до університету.

11. ПРОЧИТАЙТЕ

Ти йдеш до магазину? - Так, до магазину. Студент іде до університету? – Так, до університету.

Ми йдемо до гуртожитку? – Так, до гуртожитку. Ти їдеш до Харкова? – Так, до Харкова.

Ти йдеш з магазину? – Так, з магазину. Студент іде з університету? – Так, з університету. Ми їдемо з гуртожитку? – Так, з гуртожитку.

12. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

ЗРАЗОК. Лі Джоу приїхав з Китаю до України.

Звідки приїхав Лі Джоу? – З Китаю. - Куди приїхав Лі Джоу? – До України.

Реза приїхав з Тегерана до Харкова.

Марія приїхала з Лівану до Росії.

Ахмед приїхав з Дамаска до Львова.

Том прийшов з гуртожитку до університету.

13. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ ПИТАННЯ ЗА ЗРАЗКОМ

а). Раніше мій друг жив у Канаді. – Він давно приїхав з Канади?

Моя сестра раніше жила в Москві. – ?

Віктор жив у невеликому місті . –?

Студенти жили у Пекіні. –?

Друг працював у бібліотеці. – ?

Оксана працювала у бібліотеці. –?

Алі та Ахмед були у деканаті. –?

б). Ми були на концерті. – Коли ви повернулися з концерту?

Студенти були на зборах. – Коли вони повернулися зі зборів?

Борис ходив на консультацію. – ?

Марія вдень ходила на консультацію. –?

Подруга ходила на концерт у філармонію. –?

Друзі були в університеті. –?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

– ЧИЙ ЦЕ ЖУРНАЛ?	– ЦЕ ЖУРНАЛ ГАННИ.
– ЧИЯ ЦЕ ГАЗЕТА?	– ЦЕ ГАЗЕТА ВІКТОРА.
– ЧИЄ ЦЕ ФОТО?	– ЦЕ ФОТО ДІДУСЯ ТА БАБУСІ.

14. ПРОЧИТАЙТЕ

Це зошит студента, це підручник студентки, це стіл друга, це кімната подруги, це фото дідуся та бабусі, це сумка Наталки, це портфель Марії, це кабінет декана, це словник дівчини.

15. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Чия це кімната? (брат Андрій). – Це кімната брата Андрія.

Чия це машина? (професор) . – Це

Чий це кабінет? (декан). – Це

Чиє це фото? (сестра Марія). – Це

Чий це словник? (студент Іван) . – Це

Чия це сумка? (викладач). – Це

Чий це портфель? (секретар) – Це

Чия це заява? (студентка) – Це

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ЦЕ МУЗЕЙ Т. ШЕВЧЕНКА. – ЯКИЙ ЦЕ МУЗЕЙ?

ЦЕ КАРТА КИЄВА. – ЯКА ЦЕ КАРТА?

ЦЕ МІСТА УКРАЇНИ. – ЯКІ ЦЕ МІСТА?

16. НАПИШІТЬ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЗА ЗРАЗКОМ

Палаці (Лондон) – палаці Лондона; університет (Бостон) - ; банки (Женева) -; парки (Київ) -; вулиці (Харків) - ; канали (Венеція) - ; музеї (Санкт-Петербург) ; вулиці (Москва) - ; архітектура (Рим) - ; собори (Київ) -

17. НАЗВІТЬ СТОЛИЦІ КРАЇН

ЗРАЗОК. Варшава – Польща. Варшава – столиця Польщі.

Бейрут – Ліван; Братислава – Словаччина; Делі – Індія; Відень – Австрія;
Москва – Росія; Пекін – Китай; Анкара – Туреччина; Тегеран – Іран.

18. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ-ЖАРТ

Одного разу в історичному музеї в Парижі працівник музею побачив, що відвідувач музею сів у крісло короля. Працівник музею підійшов до нього та почав пояснювати, що цього робити неможна. – Будь ласка, не хвилюйтеся, - відповів відвідувач. – Коли хазяїн крісла прийде, я звільню його місце.

19. НАПИШІТЬ СЛОВА У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ

Працівник побачив відвідувача , який сів у крісло Працівник зробив відвідувачу зауваження , а відвідувач спокійно відповів, що він встане, коли прийде хазяїн.

20. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Мене звати Філіп, по-українському Пилип. Я – майбутній архітектор. Я живу та навчаюсь в Австралії, в місті Сідней. Я австралієць, але моя мама – англійка, а тато – українець. Моя сім'я невелика. У мене є мама й тато, дідусь та бабуса – це батьки моєї мами. Брата та сестри у мене немає.

У школі та університеті я вивчав англійську та французьку мови, а тепер я хочу вивчати українську мову, бо це мова мого батька. Я хочу вивчати її в Україні. Я недавно приїхав з Австралійського міста, з Сіднею до України до Києва. Зараз я ходжу до університету на заняття з української мови. Я вже купив англо-український розмовник, а англо-українського словника у мене ще немає. У вільний час я ходжу до музеїв Києва, розмовляю з друзями по-українському. Я дуже радий, що живу та навчаюся у Києві, столиці України.

21. НАПИШІТЬ СЛОВА У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ

Пилип приїхав з до У є тато й мама, але у ... немає Пилип хоче вивчати українську мову, тому що це мова Пилип щодня ходить ... на заняття з української мови. Він вже ходив до , де купив підручники та розмовники, але англо-українського ще немає. У вільний час Пилип ходить до

22. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ НА СТОР. 50

- Хто Пилип?
- Де Пилип живе та навчається?
- Хто є у Пилипа?
- Хто мама Пилипа?
- Хто батько Пилипа?
- Які мови Пилип вивчав в університеті?
- Чому він хоче вивчати українську мову?
- Куди приїхав Пилип?
- Куди він ходить щодня?
- Що є у Пилипа?
- Що він робить у вільний час?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

РОДОВИЙ ВІДМІНОК МНОЖИНИ.

	НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК ОДНИНИ	НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК МНОЖИНИ	РОДОВИЙ ВІДМІНОК МНОЖИНИ
ЧОЛОВІЧИЙ РІД	студент викладач учитель музей	студенти викладачі учителі музеї	студентів викладачів учителів музеїв
СЕРЕДНІЙ РІД	море місто завдання	моря міста завдання	морів міст завдань
ЖІНОЧИЙ РІД	книга учениця	книги учениці	книг учениць

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

гiсть	гостi	гостей
	люди	людей
	дiти	дiтей
грошi	—	грошей
рiч	речi	речей
нiч	ночi	ночей
спеціальність	спеціальності	спеціальностей

23. ВИКОНАЙТЕ ВПРАВУ ЗА ЗРАЗКОМ

стiл — столи — немає столiв

пiдручник — пiдручники — немає пiдручникiв

урок — — немає

студент — — немає

трамвай — — немає

олiвець — — немає

нiж — — немає

ключ — — немає

газета — — немає

завдання — — немає

тиждень — — немає

хвилина — немає

слово — — немає

24. ЗАКІНЧИТЬ РЕЧЕННЯ

Я люблю читати, у мене багато ----- (книги). Я ще погано пишу по-українському, у диктанті у мене чимало ----- (помилка). У кіоску я купив декілька ----- (журнал та газета). Я вчив новий текст кілька ----- (година), а писав вправу кілька ----- (хвилина). Скільки ----- (студент) у вашій групі? У моєму місті мало ----- (театр).

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ОДНА	ГРИВНЯ ,	КОПІЙКА
ДВІ, ТРИ, ЧОТИРИ	ГРИВНІ,	КОПІЙКИ
ДЕСЯТЬ, СТО	ГРИВЕНЬ,	КОПІЙОК

25. ПРОЧИТАЙТЕ

– Як називаються українські гроші?

– Вони називаються гривні. Одна гривня – це 100 копійок.

– А які гривні та копійки є? – Є одна гривня, 5 гривень, 10 гривень, 20 гривень, 50 гривень, 100 гривень, 200 гривень, 500 гривень. Є одна копійка, 2 копійки, 5 копійок, 10 копійок, 25 копійок, 50 копійок.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ОДИН ГРАМ		ГРАМИ	5 – 10 ГРАМІВ
КІЛОГРАМ	ДВА, 3, 4	КІЛОГРАМИ	100 КІЛОГРАМІВ
ЛІТР		ЛІТРИ	10 ЛІТРІВ

26. ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ

- Скільки коштує пляшка води?
- Скільки коштує банка сметани?
- Скільки коштує кілограм цукру?
- Скільки коштує пачка масла?
- Скільки коштує коробка цукерок?
- Скільки коштує плитка шоколаду?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

	ОДИН ГРАДУС
+ 2, +3, +4	ГРАДУСИ ТЕПЛА
0 ... -5... – 36	ГРАДУСІВ МОРОЗУ

КОЛИ?	ДЕ?	ЯК?	СКІЛЬКИ ГРАДУСІВ?
СЬОГОДНІ	У КИЄВІ	ТЕПЛО	+ 10°
ВЧОРА	У ЛЬВОВІ	БУЛО ХОЛОДНО	- 5°
		ПРОХОЛОДНО	+ 3°

27. ДОПОВНІТЬ РЕЧЕННЯ

Завтра у Харкові	буде сонячно	+21°
Вранці в Одесі	буде не холодно	+1°
Вдень в Україні	буде жарко	+ 30°
Ввечері в Китаї		
Вночі в Ірані	_____	_____ .
Взимку в	_____	_____ .
Навесні в	_____	_____ .
Влітку в	_____	_____ .
Восени в	_____	_____ .

28. ПРОЧИТАЙТЕ

Одна година – це 60 хвилин. Один день та одна ніч – це доба. Одна доба – 24 години. 7 днів – це один тиждень. 4 тижні – це один місяць. 12 місяців – це один рік.

Рік має чотири сезони – чотири пори року. Це зима, весна, літо, осінь. Кожна пора року має 3 місяці.

Зима – це грудень, січень, лютий.

Весна - це березень, квітень, травень.

Літо - це червень, липень, серпень.

Осінь - це вересень, жовтень, листопад.

29. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

ЯКА СЬОГОДНІ ПОГОДА?

Учора була неділя. Був теплий, сонячний день. Температура була + 20°. Студенти були в гідропарку, на березі Дніпра. Погода була чудова, як завжди у червні.

Яка була пора року? _____

Сьогодні іде дощ. У листопаді часто йдуть дощі, на небі сірі хмари. Температура +4. Як ви думаєте, яка пора року зараз? _____ .

Скоро на дворі буде сніг. У Києві у цей час завжди холодно. Температура - 10. Вночі, мабуть, буде мороз. Яка пора року буде? _____ .

На дворі тепло. Світить сонце. Небо чисте й блакитне. Співають пташки. Температура + 12. Нарешті настала _____ .

30. НАПИШІТЬ ЧИСЛІВНИКИ В РОДОВОМУ ВІДМІНКУ

Американські вчені говорять, що людина може жити (140, рік) _____, якщо вона буде спати всю зиму.

В Англії вчені говорять, якщо людина живе (60, рік) _____, то (6, рік) _____ вона їсть, (5, рік) _____ гуляє, їздить на машині, (4, рік) _____ розмовляє, (8, рік) _____ дивиться телевизор, (5, рік) _____ вдягається, вмивається, зачісується, голиться, (1, рік) _____ розмовляє по телефону й (3, рік) хворіє.

31. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

ЯКА ПОРА РОКУ НАЙКРАЩА?

Була зима. На деревах, на будинках, на землі – всюди лежав білий сніг. Повітря було свіже та чисте. Маленький хлопчик Сашко багато гуляв, катався на лижах та ковзанах, грався з друзями.

Одного вечора він сказав батькові: «Як гарно взимку. Я хочу, щоб завжди була зима». Тато Сашка взяв зошит і записав у зошиті бажання сина.

Скоро на дворі стало тепло. Почали зеленіти дерева, з'явилися весняні квіти. Сашко та його тато часто гуляли. Вони ходили у ліс та на річку, дивилися на небо

та на весняне сонце, слухали, як співають пташки. Вони дарували мамі перші весняні квіти, і мама була дуже рада. Сашко сказав татові: «Я хочу, щоб завжди була весна». Тато записав у зошиті і ці слова Сашка.

А коли прийшло літо, Сашко перший раз поїхав до моря. Він дізнався, яке велике море, як чудово плавати у морі. І коли хлопчик та його батьки повернулися у місто, Сашко сказав: «Я хочу, щоб завжди було літо». Тато знов записав у зошиті ці слова.

Настала осінь. Сашко перший раз пішов до школи. У неділю він з татом та мамою їздив у село до дідуся. Вони гуляли у саду. Як гарно було у саду! Дерева були жовті, зелені, червоні. Хлопчик їв смачні фрукти: яблука, груші, сливи. Коли Сашко повернувся додому, він сказав татові: «Я хочу, щоб завжди була тільки осінь».

Тато відкрив зошит, і Сашко прочитав...

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ. Скажіть, що прочитав Сашко у зошиті батька?

32. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Ось і весна. Березень – перший місяць весни. Я дуже люблю весну, особливо квітень і травень.

У неділю я і мої друзі гуляли у лісі. Ми бачили там перші весняні квіти: білі проліски та фіалки. Був теплий сонячний день. Температура була + 14. Віяв теплий вітер, співали пташки. Небо було чисте й блакитне, а повітря свіже. Спочатку ми гуляли у лісі, а потім ми пішли на берег Дніпра. Там ми побачили вербу. Український друг Сашко подарував нам гілочки верби.

НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Якої пори року місяць березень?
- Де гуляли студенти у неділю?
- Що вони бачили у лісі?
- Де ще були студенти?
- Яка була погода?

НАПИШІТЬ, ЯКІ ПОРИ РОКУ Є У ВАШІЙ КРАЇНІ. ЯКУ ПОРУ РОКУ
ЛЮБИТЕ ВИ? ЧОМУ?

33. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

КИЇВ

Київ – столиця України. А Україна – держава, яка знаходиться у Європі. Київ – велике сучасне місто, яке розташоване на берегах ріки Дніпро. Зараз у Києві живе понад 3 мільйони осіб. Київ – старе місто. Києву більше ніж 1500 років. У місті 2000 вулиць, 240 парків, 40 площ, багато фабрик та заводів.

Київ має метро, це самий зручний вид транспорту. На вулицях міста дуже багато машин, тролейбусів, автобусів.

Київ – гарне та зелене місто, його часто називають “місто-сад”, тому що тут безліч садів, скверів, парків, а на вулицях – багато дерев та квітів.

Головна вулиця Києва має назву Хрещатик. Вона не дуже довга й широка, але гарна. Тут багато кафе, ресторанів, магазинів, 3 кінотеатри, 2 театри, а центральна площа міста – це майдан Незалежності.

Недавно тут збудували ще й підземне місто, де є чимало кафе, ресторанів, магазинів, зон відпочинку. Кияни та гості міста люблять гуляти тут у суботу та неділю.

НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Де знаходиться Київ?
- Скільки років Києву?
- Скільки у Києві вулиць, парків та площ?
- Які види транспорту є у Києві?
- Чому Київ називають “місто–сад”?
- Що є на Хрещатику?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

ХТО ? ЩО?

брат, стіл
поле, озеро

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК

КОМУ? ЧОМУ?

брату (братові), столу
полю, озеру

1. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Яка сьогодні тема уроку, легка чи важка?
- Тема уроку: «Давальний відмінок». Це не важка тема. Ми все добре розуміємо.
- Добре. Зараз я питатиму, а ви відповідатимете. Кому ви вчора писали листа?
- Я писала листа брату (братові), другу (другові), батьку (батькові).
- А я писала листи мамі, сестрі, подрузі.
- А ми писали листи дідусю (дідусеві) та бабусі.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

подруга	—	подрузі	г/з
студентка	—	студентці	к/ц
дочка	—	дочці	к/ц

2. НАПИШІТЬ ДІЄСЛОВА ТА ВИВЧІТЬ ЇХ

ДАВАТИ

я даю студенту книгу
ти даєш студенту книгу
він дає студенту книгу
вона дає студенту книгу
ми даємо студенту книгу
ви видаєте студенту книгу
вони дають студенту книгу

ДАРУВАТИ

я дарую дівчині квіти
ти даруєш дівчині квіти
він дарує дівчині квіти
вона дарує дівчині квіти
ми даруємо дівчині квіти
ви даруєте дівчині квіти
вони дарують дівчині квіти

ДОПОМАГАТИ

я допомагаю другу
ти допомагаєш другу
він допомагає другу
вона допомагає другу
ми допомагаємо другу
ви допомагаєте другу
вони допомагають другу

КУПУВАТИ

я купую сестрі словник
ти купуєш сестрі словник
він купує сестрі словник
вона купує сестрі словник
ми купуємо сестрі словник
ви купуєте сестрі словник
вони купують сестрі словник

ОБІЦЯТИ

я обіцяю батьку вчитися
ти обіцяєш батьку вчитися
він обіцяє батьку вчитися
вона обіцяє батьку вчитися
ми обіцяємо батьку вчитися
ви обіцяєте батьку вчитися
вони обіцяють батьку вчитися

ПОЯСНЮВАТИ

я пояснюю студенту урок
ти пояснюєш студенту урок
він пояснює студенту урок
вона пояснює студенту урок
ми пояснюємо студенту урок
ви пояснюєте студенту урок
вони пояснюють студенту урок

3. НАПИШІТЬ СЛОВА, ЯКІ ПІДХОДЯТЬ ЗА ЗМІСТОМ

У мого друга був день народження. Я ... другові гарний альбом. Моя подруга ще погано розуміє по – українському. Я завжди ... подрузі готувати домашні завдання. Я студентові свій підручник. Студент ... дома словник. Викладач на уроці ... студенту та студентці нову граматику. Викладач ... студенту та студентці ... щодня читати українською мовою, вчити нові слова, щоб добре розуміти українську мову.

4. СКЛАДІТЬ ДІАЛОГИ ЗА ЗРАЗКОМ

1) Зразок:

- Кому ти купуєш подарунок?
- Відгадай, кому.
- Віктору?
- Ні.
- Ганні?
- Так.

2)

- Кому батько радить добре вчитися? (син, дочка);
- Кому друг обіцяв ввечері зателефонувати? (студентка, викладач);
- Кому мама обіцяла купити гарний подарунок? (брат, дочка);
- Кому ви дозволяєте брати свій словник? (Андрій, Сергій);
- Кому ти даруєш червоні троянди? (сестра, подруга).

5. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

У Богдана багато друзів. Антон любить читати. Петро любить футбол. Марія любить музику. Ганна любить балет.

Кому Богдан подарував:

м'яч _____ ; книгу _____ ; касету _____ ; квиток на балет _____.

6. НАПИШІТЬ, КОМУ ВИ РАДИТЕ ЩО РОБИТИ

Зразок. - Вікторе, ти погано вчиш граматику. Я раджу Віктору гарно вчити граматику.

- Ганно, у тебе багато помилок, будь уважною та пиши повільно. Я _____.
- Андрію, це дуже поганий фільм, не дивись його. Я _____.
- Тарасе, завтра буде грати футбольна команда «Динамо», подивися цей матч. Я _____.

7. НАПИШІТЬ, КОМУ ЙЩО ВИ ОБІЦЯЛИ СЬОГОДНІ

Зразок. - Максиме, я обов'язково прийду до тебе ввечері. Я обіцяв Максимові прийти ввечері.

- Ганно, я обов'язково буду допомагати тобі розв'язувати задачі з математики. Я _____.
- Сергію, я обов'язково буду телефонувати тобі. Я _____.
- Сергію, я обов'язково куплю тобі словник. Я _____.
- Галино Петрівно, я обов'язково добре прочитаю текст та правильно напишу вправи. Я _____.

8. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ.

- Вікторе, допоможи, будь ласка, написати адресу українською мовою.
- Давай я допоможу тобі. Куди ти пишеш лист?
- Дівчині.
- Я питаю не кому, а куди. Спочатку на конверті треба написати назву країни та міста.
- Вона живе у Львові.
- Отже, ти пишеш на конверті: Україна, місто Львів, потім ти пишеш назву вулиці.
- Вулиця Садова.
- Тепер ти пишеш номер будинку та номер квартири.

- Написав?
- Так.
- А тепер пиши: Кому?
- Івановій Ганні.
- А тепер пиши свою адресу: країна, місто, вулиця. будинок, квартира.
- Так. Росія, місто Москва, вулиця Толстого, 38, квартира 29.

9. НАПИШІТЬ АДРЕСУ НА КОНВЕРТІ

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

СКІЛЬКИ КОМУ РОКІВ?

один рік; два роки; 3, 4 роки; 5 6 ... 10 ... 80 ... 100 ... років.

10. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Будь ласка, розкажіть про себе викладачеві.

Мене звати Василь Петрович. Я народився у 1965 (тисяча дев'ятсот шістдесят п'ятому) році у місті Житомирі, в Україні. Коли мені було 7 років, я почав навчатися у школі, а у 18 років я вже вчився в університеті. В 24 роки я одружився. У мене є син Дмитро, йому 12 років. У мене є також дочка Оленка. Їй 3 роки. Зараз мені 37 років.

11. СКЛАДІТЬ ТЕКСТ ПРО СЕБЕ

Мене звуть Я народився в Коли мені було років, я почав навчатися в школі, а у років я закінчив школу. Зараз мені ... років. Я навчаюся в університеті. Моєму батькові зараз ... років, а мамі У мене є брат і сестра. Сестрі ... років, а брату

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

ХТО?

Я

ТИ

ВІН

ВОНА

МИ

ВИ

ВОНИ

ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК

КОМУ?

МЕНІ

ТОБІ

ЙОМУ

ЇЙ

НАМ

ВАМ

ЇМ

12. ПРОЧИТАЙТЕ

я люблю (що?) молоко

я люблю (кого?) дівчину

шоколад

хлопця

рибу

брата

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

КОМУ

(НЕ) ПОДОБАЄТЬСЯ

ХТО? ЩО?

мені подобається

хлопець

шоколад

тобі

дівчина

молоко

йому

викладач

риба

їй

викладачка

погода

нам

студент

Харків

вам

студентка

фільм

їм

Ганна

музика

студенту

Марина

університет

студентці

професор

гуртожиток

13. ПРОЧИТАЙТЕ І ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

ПОДОБАТИСЯ

я подобаюся

він подобався – сподобався

ти подобаєшся

вона подобалась – сподобалась

він подобається

воно подобалось – сподобалось

ми подобаємося

вони подобались – сподобались

ви подобаєтесь

вони подобаються

14. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Доброго дня!
- День добрий!
- Куди ти поспішаєш?
- У касу театру.
- Навіщо?
- Я хочу купити квитки на новий балет.
- Ти хочеш подивитися новий балет? Невже ти любиш балет? Я не знав, що тобі подобається балет.
- Ти правий. Мені не дуже подобається балет. Я люблю спорт, особливо футбол. Але я хочу піти у театр з Оксаною, а вона дуже любить театр, балет.
- Отже, Оксані подобається балет, а тобі подобається Оксана.
- Ти маєш рацію.
- Я гадаю, ти обов'язково повинен купити квитки.

15. ПИТАЙТЕ І ВІДПОВІДАЙТЕ

- Ви любите музику? – Так, мені подобається музика.
- Ви любите кіно? – Так, _____ .
- Ви любите музику? – Так, _____ .
- Ви любите холодну погоду? – Ні, _____ .

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

Я дивився новий фільм. Мені сподобався фільм.

Я слухав українську музику. Мені сподобалася музика.

Я був на виставці. Мені сподобалася виставка.

Я читав газету українською мовою. Мені сподобалося читати.

16. ПРОЧИТАЙТЕ І СПИТАЙТЕ

Друзі були на екскурсії.	Їм сподобалась екскурсія?
Мама вперше приїхала в Харків.	Їй _____ ?
Ми були на концерті в театрі.	Вам _____ ?
Друг дивився футбол.	Йому _____ ?

Я був на виставці.

Тобі _____ ?

17. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ. ЗНАЙДІТЬ ФОРМИ ДАВАЛЬНОГО

ВІДМІНКУ

- Ви зробили домашнє завдання?
- На жаль, ні.
- Ви нездужаєте?
- Так, я захворів.
- Що у вас болить? Голова? Горло? Живіт? Є температура?
- У мене болять зуби. Мені боляче.
- Мені жаль, це дуже неприємно. Вам треба піти до лікаря.
- Мені соромно було не прийти на заняття.
- Ні, вам треба негайно йти до лікаря.

18. ПРОЧИТАЙТЕ І ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

Сумно – весело; нудно; цікаво – нецікаво; соромно; зручно – незручно; жарко – холодно; добре – погано; зрозуміло – незрозуміло; боляче; байдуже; все одно.

19. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ

Кому?	Як?
Мені сумно.	Нам _____ .
Тобі _____ .	Вам _____ .
Йому _____ .	Їм _____ .
Їй _____ .	Всім _____ .

20. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ (КОМУ? ЯК?)

Віктор і Віра дивляться футбол. Віктору цікаво, а Вірі не цікаво, нудно.

Студент запізнився на урок, погано зробив домашнє завдання. Йому _____ .

Студенти дивляться фільм і голосно сміються. Їм _____ .

Антон вдома. В кімнаті тепло. А Віктор на вулиці. Там холодно. Антону _____ . Віктору _____ .

Друзі пішли в кіно, а я захворів. Друзям _____, а мені _____.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ВІН ПОВИНЕН	ЙОМУ ТРЕБА	ЙОМУ ДОВЕДЕТЬСЯ
ВОНА ПОВИННА	ЇЙ ТРЕБА	ЇЙ ДОВЕДЕТЬСЯ
ВОНО ПОВИННО	ЙОМУ ТРЕБА	ЙОМУ ДОВЕДЕТЬСЯ
ВОНИ ПОВИННІ	ЇМ ТРЕБА	ЇМ ДОВЕДЕТЬСЯ

Я повинен складати іспити. Мені треба складати іспити. Мені доведеться складати іспити.

21. НАПИШІТЬ, ЩО ВАМ ДОВЕДЕТЬСЯ ЗРОБИТИ

- 1) Я загубила студентський квиток. Мені треба написати заяву, піти в деканаті попросити видати мені навий студентський квиток. Можливо, мені доведеться пояснити, де й коли я загубила квиток. Я повинна буду піти в деканат ще раз, щоб одержати новий студентський квиток.
- 2) Студент взяв книгу в бібліотеці й загубив її. (піти в магазин, купити нову книгу, повернути книгу в бібліотеку).
- 3) Подруга не була на уроці, тому що вона захворіла. Вона не знає, що завтра не буде уроку. (телефонувати).

22. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

Я маю старшу сестру Орису. Вона дуже любить мене, бо я її молодший брат. Наступного року я закінчу школу і хочу навчатися в Харкові, в Україні. Орися щодня говорить мені: «Петре, взимку в Харкові холодно, ти повинен купити теплу куртку, шапку та шарф. Ти повинен думати про своє здоров'я, щодня ти повинен пити молоко, їсти овочі та фрукти. Ти не повинен багато гуляти. Ти не повинен їсти морозиво і пити холодну воду. Ти не повинен ходити на дискотеку, не повинен думати про кохання, а повинен думати про навчання. Ти повинен щодня ходити в університет, а потім працювати в бібліотеці... »

Даруй, Орису. Ти знаєш тільки слово «повинен», «треба», а є ще слово «можна». Ти повинна знати і його.

ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ, ЗАМІНІТЬ СЛОВО «ПОВИНЕН» СЛОВОМ «ТРЕБА».

23. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Мені треба записатися в студентську бібліотеку, скажіть, будь ласка, як я можу це зробити?
- Треба заповнити картку читача, написати у картці ім'я, прізвище, назву факультету, свою адресу.
- А як узяти книгу?
- Її треба замовити.
- А як це зробити?
- Треба заповнити картку–вимогу, де вам треба написати назву книги, рік видання книги, її шифр.
- А де можна довідатися про шифр книги?
- Вам треба знайти його в картотеці або в каталозі.
- Подивіться, будь ласка, я все правильно зробив?
- Ні, не все. Вам ще треба написати рік видання книги.

23. НАПИШІТЬ, ЩО ТРЕБА ЗРОБИТИ, ЩОБ ЗАПИСАТИСЯ В БІБЛІОТЕКУ ТА ВЗЯТИ КНИГУ

По-перше, _____ .

По-друге, _____ .

По-третє, _____ .

По-четверте, _____ .

24. Щоб бути молодим і гарним та не старіти, треба

РОБИТИ

- 1) Мало їсти;
- 2) Гуляти;
- 3) Займатися спортом;
- 4) Багато ходити;
- 5) Багато спати;
- 6) Багато сміятися, радіти;
- 7) Любити життя.

НЕ РОБИТИ

- 1) Багато їсти;
- 2) Пити горілку;
- 3) Сидіти вдома, дивитися телевізор;
- 4) Грати, довго працювати на комп'ютері;
- 5) Курити;
- 6) Мало спати;
- 7) Бути у поганому настрої.

25. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Скажи, будь ласка, ти можеш допомогти мені?
- Звичайно, я з задоволенням допоможу тобі. А що я можу зробити для тебе?
- Скажи, будь ласка, що можна подарувати дружині, скоро у неї день народження.
- Ти можеш купити їй хустку.
- Вона має гарну хустку.
- Тоді купи їй парфуми. Жінки дуже люблять парфуми, особливо французькі.
- О, вона вже купила собі парфуми.
- Ну, подаруй дружині квіти. Жінки дуже люблять квіти. Ти говорив, що їй подобаються троянди.
- Квіти дружині подарують наші діти.
- На жаль, я не можу допомогти тобі.
- Мабуть, я куплю їй краватку.
- Твоя дружина хоче мати краватку?!
- Ні, це я мрію про неї. Моя дружина хотіла купити мені цю дорогу краватку. А тепер я можу зробити їй сюрприз.

26. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ, ДАЙТЕ ЙОМУ НАЗВУ

Бабуся вирішила купити онуку подарунок. Вона довго думала, що подарувати хлопчику. Нарешті вона згадала, що її онук дуже любить книги.

Бабуся пішла до книжкового магазину і довго вибирала цікаву книгу, але жодна книга не подобалася бабусі. Нарешті, вона побачила книгу та купила її.

Коли вона повернулася додому, хлопчик був дуже радий. Бабуся показала хлопчику книгу, і вони почали її читати. Бабуся читала книгу, а хлопчик уважно слухав. Бабуся читала вголос, голосно сміялася, тому що їй подобалася ця книга. А маленький хлопчик спочатку слухав дуже уважно, але він нічого не розумів. Йому було сумно, але він повинен був слухати бабусю. Нарешті бабуся стомилася читати, подивилася на хлопчика, але він давно спав.

27. ПЕРЕКАЖІТЬ ТЕКСТ (з.26)

28. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ. ЗНАЙДІТЬ У ТЕКСТІ ФОРМИ ДАВАЛЬНОГО ВІДМІНКУ

Одна людина була в гостях у свого друга. Його друг жив у великому місті, він був дуже радий своєму гостю. Але час йшов, а друг не хотів повертатися додому. Нарешті хазяїн запитав у свого гостя:

- Ти не думаєш, що твоїй дружині, твоєму сину та твоїй дочці сумно без тебе?
- Так, ти правий, - відповів гість. – Я напишу їм лист, щоб вони також приїхали до тебе.

29. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ-КАЗКУ

ЦАР І СОРОЧКА

Одного разу цар захворів. Старі люди зібралися й почали думати, як лікувати царя. Але вони не знали, що робити. Треба знайти щасливу людину, взяти її сорочку й надягти на царя, і цар швидко видужає.

Почали шукати щасливу людину. Її довго шукали, але не могли знайти людину, яка була б щаслива. У одного були гроші, але він мав погане здоров'я. Друга людина була здорова, але вона нічого не мала. Третя людина була здорова, у неї були гроші, але вона мала погану дружину.

Одного разу син царя йшов біля маленького будинку. Він почув голос: «Сьогодні я щасливий: вдень я багато працював, потім добре поїв, зараз можу спокійно спати». Син царя подумав, що нарешті він знайшов щасливу людину. Він підійшов до будинку і хотів попросити сорочку у щасливої людини. Але, коли він підійшов, то побачив, що щаслива людина дуже бідна, і у неї немає сорочки.

30. ПОЯСНІТЬ, ЯКЕ ЗНАЧЕННЯ МАЮТЬ СЛОВА:

сорочка	хворіти – захворіти
гроші	видужувати – видужати
лікувати – вилікувати	надягати – надягти

31. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Що трапилося одного разу?
- Що треба було зробити, щоб вилікувати царя?
- Чому довго не могли знайти щасливу людину?
- Яка людина могла назвати себе щасливою?
- Чому син царя не міг взяти сорочку у щасливої людини?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК

НАЗИВНИЙ ВІДМІНОК

ХТО ЦЕ?

це брат Ігор

це товариш Андрій

це сестра Марія

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК

З КИМ?

з братом Ігорем

з товаришем Андрієм

з сестрою Марією

– ом, – ем

– ем

– ою, – ею, – єю

Я

ТИ

ВІН

ВОНА

МИ

ВИ

ВОНИ

ЗІ МНОЮ

З ТОБОЮ

З НИМ

З НЕЮ

З НАМИ

З ВАМИ

З НИМИ

1. НАПИШІТЬ ЗА ЗРАЗКОМ

Віктор – з Віктором, Максим – з Максимом, Андрій – з, Сергій – з, викладач – з, Ганна – з, Оксана – з, бабуся – з, Марія – з

2. НАПИШІТЬ ПИТАННЯ ДО РЕЧЕНЬ ЗА ЗРАЗКОМ

– Вчора я був у цирку. – З ким ти був у цирку?

– Вчора ми були в театрі. – _____ ?

– На дискотеці я танцював. – _____ ?

– Ми були на екскурсії. – _____ ?

– Влітку студент поїде в Крим. – _____ ?

3. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГИ

а)

- Ганно, з ким ти так довго розмовляла по телефону?
- Спочатку з Віктором, а потім з Ніною.
- З ким Ніна ходила у кіно?
- З подругою Марією.

б)

- Андрію, де ти був учора ввечері?
- Я був на футболі.
- З ким ти ходив на футбол?
- З братом Миколою.

в)

- Ніно я знаю, що ти була на стадіоні. Ти там грала в теніс. З ким?
- З Борисом та Юлією.
- Ну і як? Хто виграв?
- Коли я грала з Борисом, то програла, а коли з Юлією, я виграла.

г)

- Наталко, з ким ти розмовляла в коридорі?
- Може, з Михайлом Івановичем?
- Ні, з дівчиною. Ця дівчина дуже гарна.
- А, це моя подруга Олена!
- Познайом мене, будь ласка з Оленою.
- Добре.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ

ДІЄСЛОВА, ПІСЛЯ ЯКИХ МИ ВЖИВАЄМО ОРУДНИЙ ВІДМІНОК!

РОЗМОВЛЯТИ (З КИМ?) З ВИКЛАДАЧЕМ

ЗНАЙОМИТИСЯ (З КИМ?) З ДІВЧИНОЮ

ЗУСТРІЧАТИСЯ (З КИМ?) З ПОДРУГОЮ

РАДИТИСЯ (З КИМ ?) З БАТЬКОМ

ВІТАТИСЯ (З КИМ?) З ТОВАРИШЕМ

ДОМОВЛЯТИСЯ (З КИМ?) З ДРУГОМ
ПРОЩАТИСЯ (З КИМ?) З БРАТОМ
СВАРИТИСЯ (З КИМ?) З ДРУЖИНОЮ

4. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ

З ким ви вчора розмовляли? (декан) Я розмовляв з деканом.

З ким ви зустрічаєтесь щодня? (викладач).

_____.

З ким ви вітаєтесь вранці? (друг Іван, подруга Марія).

_____.

З ким ви прощаєтесь після занять? (викладач, викладачка)

_____.

З ким ви завжди радитеся? (мама, тато).

_____.

З ким ви домовляєтесь по телефону про зустріч? (дівчина) .

_____.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

СТАТИ	СТУДЕНТОМ
БУТИ	КИМ? ВИКЛАДАЧЕМ
ПРАЦЮВАТИ	ВЧИТЕЛЬКОЮ

5. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Ким ти хочеш стати, Ганно?
- Я хочу стати перекладачем.
- А зараз ти хто?
- Зараз я студентка, я навчаюся в університеті, вивчаю англійську та німецьку мови.
- Може, ти хочеш працювати гідом?
- Ще не знаю. Може, я буду не перекладачем, а вчителькою.
- А ким ти станеш, Богдане, коли закінчиш економічний факультет?
- Я буду працювати менеджером у фірмі.
- А ти мрієш стати мільйонером?

- А чому ні?
- Богдане, а ким хоче стати твоя молодша сестра Ольга?
- Моя молодша сестра щодня працює в бібліотеці, читає, перекладає статті.
- О, мабуть, вона стане професором!
- Можливо. Але, здається, вона мріє стати дружиною професора.

6. НАПИШІТЬ, КИМ ХТО ХОЧЕ СТАТИ

Ганна мріє, тому що вона вивчає англійську та німецьку мови, але вона також може працювати, або може бути Богдан, тому що він навчається на економічному факультеті, але він А сестра Богдана Ольга, тому що вона багато працює, але вона професора.

7. ПРОЧИТАЙТЕ ТА ПЕРЕКЛАДІТЬ

а)

- Ким ти хочеш стати, Ронні? – запитав маленький Джонні.
- Музикантом, інженером, дипломатом, офіцером, математиком, артистом, космонавтом і юристом, архітектором і вченим ...
- Ким? Не знаю достеменно.

б)

- Ким ти хочеш стати, Бет? – запитала якимось Кет.
- Вчителькою, модельєром, інженером і письменницею теж.
- А красунею?
- Авжеж!

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ОРУДНИЙ ВІДМІНОК

Я їм рис з м'ясом.

РОДОВИЙ ВІДМІНОК

Я їм рис без м'яса.

8. НАПИШІТЬ, ЩО ВИ ЛЮБИТЕ ЇСТИ, ПИТИ, ЩО ВИ ГОТУЄТЕ

Ви любите рис з рибою, чи рис з м'ясом? – Я люблю рис з м'ясом. Я люблю рис без риби.

Мама готує суп з м'ясом або з рибою? – Мама готує суп _____.

Ви п'єте чай з цукром чи з молоком? – Я п'ю чай _____.

Я люблю каву з цукром і молоком. – А я люблю _____.

Я часто їм хліб з сиром чи з ковбасою. – А я їм _____.

Мені подобається білий хліб з маслом та джемом. – А мені _____.

9. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ. ЗВЕРНІТЬ УВАГУ НА ВЖИВАННЯ

ОРУДНОГО ВІДМІНКУ

- З чим ви ходите на заняття?
- Я ходжу з ручкою, з зошитом, зі словником та з підручником.
- Чим ти пишеш у зошиті?
- Я пишу ручкою або олівцем.
- Чим ви щодня їздите в університет?
- Автобусом, машиною, маршрутним таксі.
- Чим ви любите займатися, Петре?
- Я люблю займатися спортом. Я займаюся баскетболом, раніше я займався футболом.
- Маріє, ви захоплюєтеся спортом?
- Ні, я не захоплююся спортом. Я більше захоплююся математикою, економікою. У вільний час я захоплююся музикою та літературою.
- А ким ви будете? Ви будете спортсменом?
- Ні, я буду інженером.
- А ким стане Ольга?
- Вона стане економістом.
- А ким ви хотіли стати в дитинстві, Артеме?
- Я хотів стати водієм автобуса або космонавтом, але я став інженером.
- А ви, Марино, ким хотіли стати в дитинстві?
- Я хотіла стати лікарем.

10. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

У МУЗЕЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Шановні гості! Зараз ми з вами оглянемо музей Тараса Шевченка, великого українського поета, познайомимося з його життям та творчістю. Це село Моринці, де народився Тарас Шевченко. Його батьки були селянами-кріпаками. Шевченко також був кріпаком. Його мати та батько померли, і маленький хлопчик став сиротою. Він працював пастухом, а потім – слугою у пана. З раннього дитинства Тарас мріяв стати художником. Він захоплювався малюванням, і пан вирішив зробити з нього домашнього художника. На фото зображено Літній сад в Санкт – Петербурзі. В цьому саду Тарас часто малював пейзажі. Тут він познайомився зі своїм земляком, українцем Іваном Сошенком. Іван став вірним другом поета на все життя. В нашому музеї є портрет поета Жуковського. Цей портрет намалював відомий російський художник Карл Брюлов, щоб викупити Шевченка у пана. Друзі допомогли Тарасу вступити до Академії мистецтв, де він успішно навчався. В музеї є картини, які намалював студент Тарас Шевченко, а саме: «Катерина», «Селянська родина», «Голова жінки». Тарас Шевченко був не тільки великим поетом, а й талановитим художником. Він займався ще й скульптурою, коли на засланні йому заборонили малювати та писати вірші. Перша книжка поета називалася «Кобзар». Після того, як вона вийшла у світ, поета стали називати Великим Кобзарем.

Багато років Тарас Шевченко провів у засланні. Російський уряд заслав його за те, що поет боровся за визволення українського народу з неволі. Шевченко писав вірші, в яких закликав український народ до боротьби за звільнення, за незалежність України. Шевченко був на засланні 10 років. Всі ці роки він думав про Україну, жив одним життям з Україною, з її народом. Він листувався зі своїми друзями, художниками, українськими та російськими письменниками, журналістами, акторами. Шевченко вільно володів українською, російською та польською мовами.

Після заслання поет зустрівся з рідними братами та сестрами, але Тарасові не дозволили жити в Україні. А він так мріяв в рідному краї, у маленькому будиночку, на високій горі над Дніпром.

Тому поховали його недалеко від міста Канева, на Чернечій горі, над Дніпром, як він писав у вірші «Заповіт»:

Як умру, то поховайте мене на могилі,
Серед степу широкого, на Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі і Дніпро, і кручі
Було видно, було чути, як реве ревучий...

Музей Тараса Шевченка є не тільки у Києві. У Каневі, недалеко від могили поета, також є музей. У ньому тисячі експонатів: рукописи, книги, картини, малюнки, особисті речі поета. Тарас Шевченко був великим поетом, мислителем, гуманістом. Його ім'я знають у всьому світі.

Екскурсія до музею Тараса Шевченка і розповідь про нього були дуже цікавими.

11. ДАЙТЕ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Де народився Тарас Шевченко?
- Ким були батько, мати та сам Тарас?
- Чим захоплювався хлопчик, коли був маленьким?
- З ким він познайомився в Літньому саду у Санкт-Петербурзі?
- Як називалася перша книга Тараса Шевченка?
- Чим займався Тарас, коли навчався в Академії мистецтв?
- За що боровся Тарас Шевченко?
- Скільки років Тарас був на засланні?
- З ким листувався Тарас, коли був на засланні?
- Де поховали Тараса Шевченка?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ПОЗДОРОВЛЯТИ (З ЧИМ?) ЗІ СВЯТОМ,
БАЖАТИ (ЧОГО?) ЩАСТЯ, ЗДОРОВ'Я

ВІТАТИ (З ЧИМ?) З НОВИМ РОКОМ
БАЖАТИ (КОМУ?) МАКСИМОВІ, ГАННІ

12. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ

Я вітаю зі святом. Я бажаю другу
щастя.

Ти вітаєш з днем народження.

Він вітає з Новим роком.

Ми вітаємо з Різдвом Христовим.

Ви вітаєте з Днем вчителя.

Ти бажаєш батькам щастя і здоров'я.

Він бажає подрузі успіхів.

Ми бажаємо студентам радості.

Ви бажаєте товаришам усього
найкращого.

Вони бажають українцям процвітання.

13. ПРОЧИТАЙТЕ

Українці поздоровляють друзів та родичів зі святами. Усі ми любимо свята та поздоровляємо одне одного зі святом напередодні та після свята, під час зустрічі, по телефону, у листах, телеграмах та листівках.

14. ПРОЧИТАЙТЕ І НАПИШІТЬ ВІТАННЯ ДРУГУ

– Друзі! Завтра у Оленки день народження. Треба поздоровити її. Я маю гарну листівку. Давайте разом напишемо Олені вітання.

– Дорога Олено!

Вітаємо тебе з днем народження! Бажаємо щастя, успіхів, здоров'я і кохання!

Твої друзі.

15. ПОЗДОРОВТЕ ДРУЗІВ З НОВИМ РОКОМ, НАЦІОНАЛЬНИМ СВЯТОМ

1. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Сьогодні ми будемо читати текст «Україна», а текст «Харків» ми прочитали вчора. Чи не так?
- Так. Вчора ми прочитали текст, написали нові слова та вправи.
- Петре, що ви робили вдома?
- Я писав вправи, вчив нові слова, читав текст про Харків.
- Ви прочитали весь текст, написали всі вправи, вивчили всі нові слова?
- Я вивчив всі нові слова, написав всі вправи, але не прочитав текст до кінця, тому що він дуже великий. Я думаю, що прочитаю текст до кінця сьогодні ввечері. А що ми будемо робити сьогодні на уроці?
- Зараз ми будемо читати новий текст. Коли ми прочитаємо його, ми будемо відповідати на питання.

НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ

- Що будуть робити студенти сьогодні на уроці?
- Що студенти зробили вчора на уроці?
- Що робив Петро вдома?
- Що зробив Петро та чого він не зробив до кінця?
- Чому Петро не прочитав текст? Коли він прочитає його?
- Що будуть робити студенти на уроці сьогодні? Що вони зроблять спочатку? А що вони робитимуть потім?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ ПАРИ ДІЄСЛІВ!

**НЕДОКОНАНИЙ ВИД
ЩО РОБИТИ?**

**ДОКОНАНИЙ ВИД
ЩО ЗРОБИТИ?**

ЧИТАТИ
 ПИСАТИ
 РОЗУМІТИ
 ВЧИТИ
 СНІДАТИ
 ОБІДАТИ
 ВЕЧЕРЯТИ
 ЇСТИ
 ПИТИ
 ЛЮБИТИ
 КОХАТИ
 ГУЛЯТИ
 ДИВИТИСЯ
 БАЧИТИ
 СЛУХАТИ
 ЧУТИ
 ГОВОРИТИ
 ЧЕКАТИ
 КАЗАТИ
 РОЗУМІТИ
 ПАМ'ЯТАТИ
 КУПУВАТИ
 РОЗВ'ЯЗУВАТИ
 ВИРІШУВАТИ
 ПОВТОРЮВАТИ
 ПОКАЗУВАТИ
 РОЗКАЗУВАТИ
 ОДЕРЖУВАТИ
 ЗАПИСУВАТИ
 ПОЯСНЮВАТИ
 ВІДПОВІДАТИ
 ВІДПОЧИВАТИ
 ЗУСТРІЧАТИ

ПРОЧИТАТИ
 НАПИСАТИ
 ЗРОЗУМІТИ
 ВИВЧИТИ
 ПОСНІДАТИ
 ПООБІДАТИ
 ПОВЕЧЕРЯТИ
 ПОЇСТИ
 ПОПИТИ
 ПОЛЮБИТИ
 ПОКОХАТИ
 ПОГУЛЯТИ
 ПОДИВИТИСЯ
 ПОБАЧИТИ
 ПОСЛУХАТИ
 ПОЧУТИ
 ПОГОВОРИТИ
 ПОЧЕКАТИ
 СКАЗАТИ
 ЗРОЗУМІТИ
 ЗАПАМ'ЯТАТИ
 КУПИТИ
 РОЗВ'ЯЗАТИ
 ВИРІШИТИ
 ПОВТОРИТИ
 ПОКАЗАТИ
 РОЗКАЗАТИ
 ОДЕРЖАТИ
 ЗАПИСАТИ
 ПОЯСНИТИ
 ВІДПОВІСТИ
 ВІДПОЧИТИ
 ЗУСТРИТИ

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

як змінюються дієслова доконаного і недоконаного виду в українській мові.

	Недоконаний вид		Доконаний вид	
Теперішній час	Я читаю	Ми читаємо		
	Ти читаєш	Ви читаєте		

	Він читає	Вони читають		
Минулий час	Я читав	Ми читали	Я прочитав	Ми прочитали
	Ти читав	Ви читали	Ти прочитав	Ви прочитали
	Він читав	вони читали	Він прочитав	Вони прочитали
	Вона читала		Вона прочитала	
Майбутній час	Я буду читати = Я читатиму		Я прочитаю	
	Ти будеш читати = Ти читатимеш		Ти прочитаєш	
	Він буде читати = Він читатиме		Він прочитає	
	Ми будемо читати = Ми читатимемо		Ми прочитаємо	
	Ви будете читати = Ви читатимете		Ви прочитаєте	
	Вони будуть читати = Вони читатимуть		Вони прочитають	

2. ПРОЧИТАЙТЕ ДІАЛОГ

- Що ти робив учора ввечері, Петре?
- Я писав листи додому.
- Ти довго писав листи?
- Так, я писав листи 3 години.
- Ти часто пишеш листи додому?
- Я пишу листи додому щотижня.
- Скільки листів ти написав?
- Я написав 3 листи, а 2 листи ще не написав.
- А що робила Ганна, коли ти писав листи?
- Ганна відпочивала, тому що вона не любить писати листи. Вона пише листи рідко, тому що вона любить говорити по телефону.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ЩОДНЯ

1 РАЗ

ЧАСТО

НАРЕШТІ

ІНОДІ

+ НЕДОКОНАНИЙ

ОБОВ'ЯЗКОВО

+ ДОКОНАНИЙ

ІНКОЛИ

ВИД

ШВИДКО

ВИД

ЗРІДКА

ВІДРАЗУ

(Я прочитав

ДОВГО

(Я читаю

прочитаю)

НЕДОВГО

читав

ВЕСЬ ДЕНЬ

буду читати)

2 ГОДИНИ

ДЕКІЛЬКА РАЗІВ

3. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ ЗА ЗРАЗКОМ

Ви вже вивчили слова?

– Так, я вже вивчив слова.

– Ні, я ще не вивчив слова.

Твій друг довго вчив слова?

– Так, він довго вчив слова.

– Ні, він не вчив слова довго.

Ти часто пишеш листи додому?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Студенти вже написали вправу?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Студент гарно прочитав текст?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Ви зробили, що я сказала?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Ви завжди розумієте, коли з вами

розмовляють по-українському?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Студентка іноді забуває зошити

вдома?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Студентка забула зошит сьогодні теж?

– Так, _____.

– Ні, _____.

Ви весь вечір робили домашнє завдання?

– Так, _____.

– Ні, _____.

4. НАПИШІТЬ ДІЄСЛОВА ДОКОНАНОГО АБО НЕДОКОНАНОГО ВИДУ

- 1) Він весь день слова і, нарешті, їх. (вчити-вивчити)
- 2) Студент часто ... про свою країну, сьогодні на уроці він дуже цікаво ... про неї. (розповідати – розповісти)
- 3) Я цей словник учора в магазині. Тут я часто купую книги та журнали. (купувати – купити)
- 4) Сьогодні я добре урок, я добре, коли говорять по-українському. (розуміти – зрозуміти)

5. НАПИШІТЬ ВІДПОВІДІ ЗА ЗРАЗКОМ

– Чому студент не читає журнал?	– Тому що він вже прочитав журнал.
– Чому мама не готує обід?	– Тому що вона вже приготувала обід.
– Чому ви не дивитеся фільм?	– _____ .
– Чому ви не телефонуйте додому?	– _____ .
– Чому ви не розв'язуєте задачі?	– _____ .
– Чому ви не п'єте каву?	– _____ .

6. ПРОЧИТАЙТЕ ТЕКСТ

НОВА РУЧКА

Антон часто забував свої речі в університеті, у кафе, у метро, в автобусі. Особливо часто він забував ручки. Тому, коли Антон купив нову ручку, він написав на ній свій номер телефону. Ручка була дуже гарна, вона писала добре.

Увечері Антон хотів зробити домашнє завдання: перекласти текст, виконати вправи. А де ж нова ручка? Ручки не було. Антон довго думав, де його нова ручка, де він міг загубити її. Раптом задзвонив телефон.

- Це ви забули ручку на пошті? – спитала незнайома дівчина.
- Так, так, це моя ручка. А як ви дізналися? – запитав Антон.
- Дуже просто. На ручці ваш номер телефону.
- Ви хочете віддати ручку?
- Ні, я хочу запитати, чому ваша ручка так погано пише?
- Я купив цю ручку тільки сьогодні вранці, весь день вона писала добре.
- А чому вона зараз не пише?

- Я не знаю, - сердито відповів Антон.
- Через годину дівчина зателефонувала ще раз:
- Це знову я, - сказала дівчина. Ваша ручка пише чудово! Я написала вже три листи.
- А я не можу зробити домашнє завдання, тому що я не маю ручки.
- Так ви студент? Де ви вчитеся?
- Я вчуся в університеті на філологічному факультеті. А ви?
- Я вчуся в медичному університеті. Пробачте, що я пожартувала і зателефонувала вам. Завтра ми можемо зустрітися, і я віддам вам ручку.
- Дуже добре, - сказав Антон. – Де й коли ми зустрінемося?
- Давайте зустрінемося біля метро завтра о восьмій годині.
- Добре. А як я вас упізнаю?
- А ви подумайте...

Антон і дівчина, яку звали Ніна, зустрілися. Антон впізнав Ніну, бо у неї в руках була його ручка. Так вони познайомилися. Тепер Антон та Ніна - друзі.

7. НАПИШІТЬ ДІЄСЛОВА, ЯКІ ПІДХОДЯТЬ ЗА ЗМІСТОМ

Антон завжди ...свої речі, але дуже часто він ... ручки. Хлопець ... нову ручку й ... на ручці свій номер телефону. Коли він хотів ... домашнє завдання, він ..., що ручки немає. Йому зателефонувала незнайома дівчина та ..., чому ручка погано Антон ..., що ручку тільки сьогодні вранці, і ручка ... добре. Дівчина ... ще раз і сказала, що вона ... вже три листи.

Антон і дівчина ... наступного дня ..., і дівчина ... ручку Антонові.

ДІЄСЛОВА:

забувати – забути;	говорити – сказати;
купувати – купити,	зустрічатися – зустрітися;
писати – написати;	знайомитися – познайомитися;
телефонувати – зателефонувати;	повертати – повернути.

ТЕКСТИ ДЛЯ ЧИТАННЯ І РОЗВИТКУ УСНОГО МОВЛЕННЯ.

УКРАЇНА

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

суверенна –	sovereign
простягатися –	stretch
дорівнювати –	to be equal
мешкати –	to live
плодючий –	fertile
чорнозем –	black soil
сприяти –	to be favourable
древній –	ancient
славетний –	glorious
колиска –	cradle
пишатися –	to be proud
обладнання –	equipment
схил –	sloap
безліч –	lots of
видатний –	prominent

Україна – суверенна держава. 1-го грудня 1991 року народ України проголосував за незалежність своєї країни.

Україна знаходиться на північному сході Європи. Вона простягається на 900 кілометрів з півночі на південь і на 1300 кілометрів зі сходу на захід. Загальна площа країни дорівнює понад 603700 квадратних кілометрів. Населення складає 46 млн. громадян. Наша країна багатонаціональна. Тут мешкають українці, росіяни, білоруси, євреї, молдаване, поляки та представники інших національностей. Територія України складається з 24 областей і Автономної республіки Крим. У країні 412 міст, 902 селища міського типу. Столиця України – Київ. Гори складають 10% загальної території країни. Це Карпати на заході (найвищий пік – Говерла, 2061м) та Кримські гори на півдні.

Клімат України помірний, переважно континентальний. Плодючі чорноземи сприяють розвитку сільського господарства. Україна славиться врожаєм пшениці, жита, соняшника, кукурудзи, ячменю, проса, картоплі, цукрових буряків та інших овочів. В Україні багато садів, де вирощують різноманітні фрукти.

Україна омивається Чорним та Азовським морями, де є чудові курортні зони. Головні ріки країни – Дніпро, Десна, Південний Буг, Сіверський Донець, Дунай та інші. Україна багата своїми лісами, степами, безкраїми просторами ланів. В Україні є свої природні ресурси: газ, нафта, залізо, вугілля. Це сприяє розвитку промисловості, а саме таких галузей, як машино-будівництво, обробка металів, радіоелектроніка. Україна виробляє потужні літаки, танки, турбіни, комбайни. Україна має тісні торгові та економічні зв'язки з багатьма країнами світу. Вона експортує промислове обладнання, товари широкого вжитку, сільськогосподарську продукцію. Головні промислові центри України – Київ, Харків, Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Луганськ.

Столиця України – Київ. Це політичний, економічний, науковий та культурний центр країни. Київ – стародавнє славетне місто, колыска української культури і духовності. Українці пишаються своєю столицею, її широкими проспектами, бульварами, зеленими схилами Дніпра, на берегах якого розкинулась наша столиця. Київ має великий науковий потенціал. Тут знаходяться науково-дослідницькі установи, багато вищих навчальних закладів. Київ – культурний центр країни. Тут безліч музеїв, театрів, бібліотек, кінотеатрів.

Україна пишається своїми письменниками, вченими, музикантами. В усьому світі відомі імена поета і художника Тараса Шевченка, поетеси Лесі Українки, письменника Михайла Коцюбинського, поета Івана Франка. Україна дала світові видатних науковців, таких як В.Вернадський, Д.Заболотний, Б.Патон, А.Богомолець, М. Скліфосовський.

Мистецтво України представляють такі художники, як Н.Мурашко, Н.Самохін, Т.Яблонська та інші.

Українці мають свої багатовікові народні традиції, обряди, свята. Ми пишаємося славетним минулим рідної землі й віримо в її світле майбутнє.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Де знаходиться Україна?
- Яка її територія?
- Яке населення України?
- Чим багата Україна?
- Що виробляє промисловість України?
- Що вирощується в Україні?
- Які міста в Україні ви знаєте?
- Яких видатних людей України ви знаєте?
- Що ви знаєте про міста України?
- В яких містах України ви були?
-

КИЇВ - СТОЛИЦЯ УКРАЇНИ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

розташований –	situated
мешканець –	citizen
стародавній –	ancient
вражати –	to impress
чарівність –	charm
дерев'яний –	wooden
кам'яна будова –	stone building
розвага –	entertainment
використати –	to use
вік –	century
знищити –	to destroy
пишатися –	to be proud

Місто Київ – промисловий, науковий, адміністративний, політичний та культурний центр України. Це столиця держави і резиденція Верховної Ради і

Кабінету Міністрів України. Українська столиця – одне з найбільших і старіших міст Європи.

Київ розташований по обидва береги Дніпра. Він має населення понад 4 млн. мешканців і займає територію 790 квадратних кілометрів. Історія Києва налічує 15 століть. У 1982 році місту виповнилось 1500 років. Київ називають «матір'ю всіх російських міст». Багато разів вороги знищували місто, але воно піднімалося з руїн і ставало ще кращим. Архітектурні пам'ятники Києва – гордість українського народу. Вулиці старовинного Києва зберігають історичні пам'ятки минулого і привертають увагу киян та гостей міста. Київ славиться своєю красою. Його вулиці широкі й прямі. Особливо вражає місто чарівністю весною, коли квітнуть каштани на головній вулиці столиці Хрещатику. Хрещатик не завжди був таким гарним. На початку XIX-го століття тут з'явилися перші дерев'яні будинки, а кам'яні будови з'явилися пізніше. Хрещатик веде до площі Незалежності, головної площі столиці, місця розваг мешканців та гостей Києва. В столиці України є багато історичних пам'ятників. Серед них Києво-Печерська лавра, Софіївський собор, Золоті Ворота, Андріївський узвіз, Поділ. Найстародавніший монастир України - Києво-Печерська лавра. В доісторичні часи печери використовувались як житло мешканцями, а пізніше тут поселилися монахи і заснували монастир.

Привертають увагу музеї Києва, які містять тисячі експонатів. Це ікони, картини, скульптура з XIV-го по XXI-ше століття. У Києві багато театрів: Національний театр опери і балету ім. Т. Шевченка, драматичний театр ім. Івана Франка, Російський драматичний театр ім. Лесі Українки, філармонія, консерваторія, музично-драматичний театр.

Київ завжди був і залишається важливим науковим, освітнім і культурним центром країни. Київський Національний університет ім. Т. Шевченка – один із них. Міжнародний університет «Києво-Могилянська академія» тепер відомий в усьому світі.

Київ - старовинне і вічно молоде місто, яким пишається наш народ.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Яке місто є столицею України?
- Яку роль відіграє Київ у житті України?
- Де знаходиться Київ?
- Що ви знаєте про історію міста?
- Назвіть головну вулицю Києва.
- Які історичні пам'ятники міста ви знаєте?
- Що ви знаєте про культурне життя міста?
- Чи були ви в Києві?
- Що вам запам'яталось?

ОСВІТА В УКРАЇНІ ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

сучасний	—	present-day
незалежний	—	independent
понад чверть	—	about a quarter
високі технології	—	high technologies
орієнтований	—	oriented
висока якість	—	high quality
конкурувати	—	to be competitive
заклучити договір	—	to conclude the agreement
одержати ступінь	—	to receive a degree
якість	—	quality
ліцензування	—	licensing
потребувати	—	to require
подальший	—	further
згідно з	—	according to
сприяти досягненню	—	to achieve
відносини	—	relations

Сучасна незалежна Україна має розвинуту систему освіти. Вищі навчальні заклади країни готують спеціалістів з 500 спеціальностей. Понад чверть з них пов'язані з високими технологіями і сучасними галузями виробництва: авіацією і космонавтикою, електронікою, телекомунікаціями, хімією та іншими.

10% із них орієнтовані на фундаментальні науки. Вища освіта в Україні завжди відповідала і відповідає найвищим стандартам і може конкурувати з вищими закладами освіти в Європі. Багато українських університетів уклали угоди про співпрацю з іноземними партнерами. Найбільш активними в цьому процесі є вищі навчальні заклади, що мають статус національних. Згідно з вимогами сучасного життя студенти повинні отримувати не тільки фундаментальну базову підготовку, але й оволодіти високими технологіями. Ці технології пов'язані з вивченням фізики, математики, хімії та біології.

Після закінчення навчання випускники навчальних закладів одержують ступені молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, магістра. Ефективним механізмом в контролі якості освіти є ліцензування, атестація та акредитація навчальних закладів. За роки незалежності України система вищої освіти зазнала змін в своїй структурі. Виникли нові типи навчальних закладів та форми власності, що відповідає структурі освіти в розвинутих країнах світу. Вища освіта в Україні, як і в усіх країнах світу, потребує подальшої модернізації згідно з новими соціальними потребами. Задача випускників вищих навчальних закладів отримати якісну освіту і сприяти досягненню гармонії у відносинах людини, суспільства та природи.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Скільки спеціальностей можна отримати у вищих навчальних закладах України?
- Чи відповідає освіта в Україні міжнародним стандартам?
- Чому студенти повинні оволодівати сучасними технологіями?
- Як відбувається контроль за якістю освіти?
- Яким має бути випускник вищого навчального закладу?
- Яка система освіти існує у вашій країні?

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ І ТОРГІВЛІ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

багатопрофільний –	multi –profile
вищий навчальний заклад –	institution of higher education
мета –	aim
новітній –	modern
обладнаний –	equipped
забезпечувати –	to provide
довідник –	reference book
центр довузівської підготовки –	pre-higher learning training center
науковець –	scientist
досвід –	experience
підприємство –	enterprise
можливість –	possibility

Харківський Державний університет харчування в торгівлі – це багатопрофільний вищий навчальний заклад 4-го ступеню акредитації. Його метою є підготовка спеціалістів для харчової промисловості, закладів громадського харчування, торгівлі, митниці, готельно-ресторанної справи і туризму.

Університет продовжує славні традиції Слобожанщини в підготовці спеціалістів комерційної справи, які мають столітню історію.

Новітня історія університету почалась у 1967 році з відкриття Харківського інституту громадського харчування. В 1994 році інститут став академією, а в жовтні 2002 року академія отримала статус університету.

Наш університет має добре обладнані лабораторії, лекційні аудиторії, бібліотеку, комп'ютерний центр. Бібліотека забезпечує студентів необхідними підручниками, книгами, словниками, довідниковою літературою. При університеті є два гуртожитки, палац студентів.

Курс навчання триває 5-6 років. Академічний рік складається з двох семестрів, які закінчуються екзаменаційною сесією. Згідно з розкладом перші 2 роки студенти відвідують лекції з гуманітарних і загальних дисциплін. Спеціалізація починається на третьому курсі. В університеті є 6 факультетів денної та заочної форм навчання: інженерно-технологічний факультет, економічний факультет, факультет бухгалтерського обліку та фінансів, інженерно-товарознавчий факультет, факультет менеджменту та факультет обладнання і технічного сервісу. Випускники отримують ступені бакалавра, спеціаліста, магістра. При університеті працює центр довузівської підготовки, ліцей, підготовче відділення для іноземних громадян, які бажають вступити до університету. В університеті є 27 кафедр, де проводиться навчальна та наукова робота.

Кожного року в університеті проходять наукові конференції, в яких беруть участь науковці та менеджери підприємств громадського харчування і торгівлі. Студенти також беруть активну участь у роботі конференцій, виступають з доповідями, рапортують про свою участь у науковій роботі. Студенти нашого університету проходять практику й отримують досвід роботи, працюючи на підприємствах громадського харчування та в готелях Харкова, Санкт-Петербурга, Криму, в ресторанах і готелях Великої Британії, Греції, Туреччини.

Університет дає студентам можливість одержати фундаментальні знання, отримати достойну роботу і стати корисними державі і народу України.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Що ви знаєте про історію ХДУХТ ?
- Які факультети є в університеті?
- Як відбувається навчальний процес?
- Які предмети вивчають студенти?
- Коли починається спеціалізація?
- Де живуть студенти?
- Яку участь беруть студенти у науковій роботі?
- Де студенти проходять практику?

- Де працюють випускники університету?
- Хто порадив вам вступити до університету?
- Чи подобається вам навчатися в університеті?
- Де ви збираєтесь працювати?

Я – МАЙБУТНІЙ ІНЖЕНЕР-ТЕХНОЛОГ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

інженер-технолог –	process engineer
підприємство –	enterprise
загальний –	general
технологія виробництва продуктів –	products technology
громадське харчування –	public catering
приділяти увагу –	to pay attention
харчова цінність –	dietary value
контроль якості –	quality control
захист дипломної роботи –	defence of graduation work

Студенти, які навчаються на інженерно-технологічному факультеті, одержують спеціальність інженера-технолога. Випускники можуть працювати на підприємствах громадського харчування, в харчовій промисловості. Вони працюють менеджерами, технологами, науковцями.

Згідно з програмою під час навчання студенти вивчають гуманітарні предмети: історію, філософію, теорію економіки, право, іноземні мови, соціологію, та інші предмети. Також вивчаються загальні предмети: вища математика, фізика, хімія, інформатика, економіка, менеджмент. Студенти вивчають спеціальні предмети: технологію виробництва продуктів громадського харчування, мікробіологію, фізіологію, стандартизацію, технологію і проектування. Багато уваги приділяється вивченню дієтології, а саме особливостям харчування людей різних вікових груп. Студенти вивчають харчову цінність продуктів, зміни, що відбуваються в продуктах під час обробки та

приготування, методи контролю якості, правила санітарії на підприємствах громадського харчування. Навчання закінчується захистом дипломної роботи і державними іспитами.

Правильне і збалансоване харчування – основа здорового і повноцінного життя. Організація громадського харчування допомагає вирішити цю проблему. Громадське харчування відіграє важливу роль в житті суспільства. Випускники факультету прагнуть знайти нові шляхи у вирішенні багатьох проблем, що існують у громадському харчуванні.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Яку спеціальність одержують випускники факультету?
- Які предмети вони вивчають?
- Де працюють випускники?
- Які задачі стоять перед ними в майбутньому?
- Як ви розумієте поняття «збалансоване харчування»?
- Де ви збираєтесь працювати після закінчення навчання?

МОЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – ІНЖЕНЕР-ТОВАРОЗНАВЕЦЬ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

задовольняти –	to satisfy
цінність –	value
спроможність –	possibility
товарознавець –	merchandise expert
відмовитись –	to reject
спроможність –	ability
підприємство –	enterprise

Торгівля відіграє важливу роль у задоволенні потреб споживачів. У процесі купівлі і продажу беруть участь дві сторони, а саме: власник матеріальних цінностей (продавець) і власник грошей (покупець). Рівень розвитку торгівлі зумовлюється рівнем розвитку виробництва товарів. Попит на товари зумовлює їх

постачання. Покупці купують товар або відмовляються від нього в залежності від його ціни, якості, спроможності заплатити за товар. Завдання товарознавця вирішити всі ці складні питання. Саме цьому навчають на інженерно-товарознавчому факультеті нашого університету. Майбутніх товарознавців навчають вирішувати проблеми, пов'язані з практичною організацією торгівлі, доставки товарів, їх зберігання і реалізації. Товарознавці наглядають за виконанням зобов'язань постачальниками товарів, контролюють якість товарів на всьому шляху їх доставки. Цьому студенти вчаться на лекціях та практичних заняттях.

Під час навчання в університеті студенти вивчають багато предметів, які допоможуть їм стати професіоналами в майбутньому, а саме: економіку, соціологію, математику, інформатику, менеджмент, комерційну діяльність, організацію торгівлі і багато інших. Беручи до уваги високий рівень професійної підготовки студентів та репутацію нашого університету, випускники факультету можуть працювати на підприємствах різного рівня і обіймати високі посади.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Яких спеціалістів готує товарознавчий факультет?
- Що повинні знати і вміти випускники факультету?
- Які предмети вивчають студенти?
- Де працюють випускники факультету?
- Хто порадив вам навчатись на цьому факультеті?

ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА СЕРВІСУ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

захоплюватись –	to be fond of
технічне обладнання –	technical equipment
машини та апарати харчових виробництв –	food industry equipment and machinery
обладнання торговельних виробництв –	trading enterprises equipment

технологія машинобудування –	mechanical engineering technology
обов'язковий –	compulsory
факультативний –	optional

Багато молодих людей захоплюються технікою, сучасним обладнанням, хочуть сконструювати нові пристрої для виробництва. Вони мріють пов'язати своє життя з роботою в галузі механіки, удосконалювати прилади, що вже існують. Саме для такої молоді в нашому університеті відкрито факультет технічного обладнання та сервісу. Студенти вивчають такі предмети, як: математика, фізика, креслення, комп'ютерна графіка. Вони також вивчають багато спеціальних дисциплін, що допоможуть їм оволодіти обраною професією. Ось деякі з них: машини та апарати харчових виробництв, інженерна служба торговельних підприємств, теорія машин та механізмів, технологія машинобудування, обладнання торговельних підприємств. Крім обов'язкових предметів студенти вивчають факультативно естетику та дизайн, банківську справу та аудит, оподаткування, теорію ринкових відношень, логіку. Це допоможе їм стати високоосвіченими спеціалістами.

Одне з головних завдань, яке стоїть перед майбутніми інженерами, це подальший розвиток та удосконалення існуючої техніки і механізмів, створення нових приладів. Для цього потрібні глибокі знання і ґрунтовна підготовка. Студенти відвідують лекції, працюють у бібліотеці, під керівництвом викладачів проводять науково-дослідницьку роботу. Для практичних занять в університеті створені лабораторії з сучасним обладнанням та пристроями. Студенти проходять практику на підприємствах громадського харчування та харчової промисловості. Навчання закінчується захистом дипломної роботи.

Після закінчення університету випускники працюють на підприємствах громадського харчування, в харчовій промисловості. Деякі продовжують навчання в аспірантурі та стають науковцями.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Як називається факультет, на якому ви навчаєтесь?

- Чому ви обрали цю спеціальність?
- Які предмети ви вивчаєте?
- Які умови створено для навчання студентів?
- Де студенти проходять практику?
- Де працюють випускники факультету?
- Чи подобається вам навчатись в університеті?

МОЯ МАЙБУТНЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – ЕКОНОМІСТ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

використовувати –	to use
сировина –	raw material(s)
прагнути –	to be eager
вплив –	influence
виконавчий –	executive
ревізійний орган –	auditing body

Економіка – це наука про те, як жити. Є багато питань, відповідь на які може дати економіка. Принципи економіки впливають на діяльність людей. Економіка вчить правильно використовувати ресурси: сировину, гроші, працю, енергію, час і простір. Планування, організація діяльності, контроль за працею – основні функції економіки. Економіка прагне вирішити багато проблем, які мають значний вплив на людське життя і діяльність людей. Саме економісти повинні приймати рішення, щоб виконати ці задачі. Ось чому я хочу стати економістом і брати участь у вирішенні цих питань.

Я навчаюсь на економічному факультеті Харківського державного університету харчування і торгівлі. Моя майбутня спеціальність – економіка, торгівля і менеджмент у закладах громадського харчування (комерційна діяльність на ринку товарів і послуг). Після закінчення університету я отримаю кваліфікацію «економіст». Випускники нашого факультету працюють на підприємствах громадського харчування, в харчовій промисловості, у виконавчих

та ревізійних органах. Майбутніх економістів навчають, як організувати планування, провести аналіз роботи підприємства, виконати наукову роботу. Економісти складають щомісячні та щорічні звіти в закладах громадського харчування і на підприємствах харчової промисловості.

Майбутні спеціалісти вивчають такі предмети: вищу математику, інформатику, економічну теорію, політологію, філософію, психологію, іноземні мови, право та багато інших. Студентами також вивчаються спеціальні предмети: економіка торгівельних підприємств, товарознавство, обладнання торгових підприємств, бухгалтерський облік. Випускники здають державні іспити і захищають дипломну роботу. Економіст повинен бути чесним, інтелігентним, здатним давати чіткі накази й робити життя людей кращим.

Економіка і економісти відіграють важливу роль у формуванні політики держави, впливають на політичну ситуацію у світі.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Що вивчає економіка?
- Які ресурси ми використовуємо?
- Які важливі функції виконує економіка?
- Яку спеціальність одержують випускники економічного факультету?
- Які предмети вивчають студенти?
- Які ваші улюблені предмети?
- Яку роль відіграють економісти у житті країни?
- Чому ви вирішили стати економістом?
- Чи подобається вам навчатись в університеті?
- Де ви збираєтесь працювати після закінчення навчання?

ФАКУЛЬТЕТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

бухгалтерський облік –	accounting
прагнути –	to be eager
брати активну участь –	to take an active part
оволодіти –	to master

досвід –	experience
здійснювати –	to exercise
перевірити –	to hold inspection
економічна і фінансова діяльність –	economic and financial activity
бухгалтерський облік –	accounting
підприємство –	establishment
харчова промисловість –	food industry
сподіватись –	to hope

Я навчаюсь у Харківському державному університеті харчування і торгівлі на факультеті бухгалтерського обліку і фінансів. Моя майбутня професія – бухгалтерський облік, аудит і аналіз в економіці. Моя кваліфікація – економіст. Я прагну брати активну участь у виконанні цих завдань. Хочу оволодіти майбутньою спеціальністю, одержати гарні знання і досвід у роботі.

Майбутніх бухгалтерів навчають, як треба організувати планування, кредитування, скласти фінансовий звіт, проаналізувати економічну діяльність підприємства. Наші випускники повинні вміти організувати і провести перевірку економічної та фінансової діяльності підприємства. Вони повинні оволодіти сучасними формами і методами контролю й аудиту, здійснювати бухгалтерський облік і підвести підсумок виконаній роботі. Для цього треба багато вчитись. На першому та другому курсі університету студенти вивчають історію, філософію, економічну теорію, іноземні мови, право, політологію. Потім ми вивчаємо економічні дисципліни: статистику, планування економічного і соціального розвитку, фінанси, грошовий обіг і кредит, аналіз господарської діяльності. Ми навчаємось механічній обробці економічної інформації. Студенти проходять практику на підприємствах і в закладах громадського харчування Харкова, в інших містах України та за кордоном. Випускники здають державні іспити і захищають дипломну роботу. Перед ними відкриваються широкі горизонти майбутньої роботи. Вони мають можливість працювати на підприємствах

харчової промисловості, у закладах громадського харчування, в контрольно-ревізійних установах.

Мені подобається моя майбутня професія. Я із задоволенням відвідую лекції, щодня отримую нові знання. Сподіваюсь, що в майбутньому я стану високопрофесійним спеціалістом.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- На якому факультеті ви навчаєтесь?
- Які загальні предмети ви вивчаєте?
- Які спеціальні предмети вивчаються на факультеті?
- Де студенти проходять практику?
- Яку спеціальність одержують випускники?
- Де можуть працювати випускники факультету?
- Хто порадив вам вступити до університету?
- Чи задоволені ви навчанням?
- Де ви збираєтесь працювати після закінчення навчання?

МОЯ МАЙБУТНЯ СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – МЕНЕДЖЕР

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

підприємство –	enterprise
бути відповідальним –	to be responsible for
досягнення –	achievement
досягти мети –	to meet objectives
керівництво –	leadership
міжособистісні відносини –	interpersonal relations
прибуток –	profit
забезпечити –	to ensure
клієнт –	customer
акціонер –	stockholder
оцінювати –	to measure
персонал –	staff

управління роботою –	managing work
управління людьми –	managing people
управління виробництвом –	managing production

Менеджмент – це функція планування, організації роботи, координації та контролю.

Я - студент факультету менеджменту Харківського державного університету харчування і торгівлі. Я хочу стати менеджером, тому що саме менеджери організовують роботу підприємства, відповідають за досягнення результатів колективу працівників, окремих робітників.

Робота менеджера складається з планування, організації інтеграції, оцінювання досягнутих результатів. Перед сучасним менеджером постають 3 задачі:

- 1) Управління роботою. Забезпечення виконання роботи і отримання результатів.
- 2) Управління людьми, тобто спілкування з персоналом, розуміння взаємовідносин між робітниками.
- 3) Управління виробництвом і операціями. Це означає, що цими процесами теж треба опікатись.

Існує три рівня менеджменту. На першому рівні менеджер проводить більшу частину свого часу з підлеглими робітниками. На середньому рівні менеджер управляє менеджерами нижчого рівня. Менеджер найвищого рівня повинен забезпечити виконання роботи всією організацією, виправдати сподівання власників компанії, клієнтів, акціонерів.

Менеджер-професіонал уміє виконати 5 основних операцій. По-перше, менеджер ставить мету і вирішує, які ресурси компанії треба використати, як виконати роботу і як її розподілити між виконавцями. По-друге, менеджер призначає робітників, які здатні виконати цю роботу. По-третє, він вчить персонал працювати в команді, де кожен працівник виконує свою частку роботи.

Четверта операція – це оцінювання якості виконаної роботи. По-п'яте, менеджер повинен розвивати свої здібності та здібності підлеглих.

Саме таким спеціалістом я хочу стати. Щоб досягти своєї мети, я повинен багато працювати, відвідувати лекції, читати літературу за спеціальністю. Отримані теоретичні знання треба закріпити практичною роботою на підприємстві.

На факультеті менеджменту в нашому університеті створені всі умови, щоб випускники стали високопрофесійними спеціалістами. Вони вивчають спеціальні предмети, а саме: менеджмент в системі громадського харчування, комерційну діяльність на ринку товарів і послуг, економіку, товарознавство, готельно-ресторанну справу та багато інших дуже важливих предметів.

Наші випускники працюють на підприємствах громадського харчування, в системі торгівлі, в готелях і в багатьох адміністративних установах.

Я пишаюсь своїм університетом і сподіваюсь стати професійним спеціалістом.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- На якому факультеті ви навчаєтесь?
- Які задачі стоять перед менеджером?
- В чому полягає робота менеджера?
- Які предмети ви вивчаєте?
- Де студенти проходять практику?
- Де працюють випускники факультету?
- Чи задоволені ви обраною професією?

СВЯТА В УКРАЇНІ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

свято –	holiday
сподіватися –	to hope
подарунок –	present
поздоровлення –	greeting
православна церква –	orthodox church
надсилати –	to send

коханий –	sweetheart
фашистський –	Nazi
незалежність –	independence
суспільство –	society
повсякденний –	everyday

Слово «свято» походить від слів «святий», «день». У давні часи свята носили тільки релігійний характер. У наш час багато свят не мають нічого спільного з релігією. Кожна країна відзначає важливі події в історії свого народу. Це стосується і України.

Рік починається зі святкування Нового року. Це велике свято, коли кожна людина сподівається на краще в житті. В Україні Новий рік – сімейне свято. Всі готують подарунки родичам та друзям. Уся сім'я збирається за святковим столом біля прикрашеної новорічної ялинки. Коли годинник б'є 12 разів, люди вітають один одного і бажають щастя, здоров'я і усього найкращого.

7 січня українці разом із православною церквою відзначають Різдво Христове. Напередодні, 6 січня, господині готують традиційні 12 пісних страв на честь 12 апостолів. Релігійні люди йдуть до церкви, моляться, прославляючи Різдво Христа.

Не так давно українці почали святкувати день Святого Валентина. Це відбувається 14 лютого, коли люди надсилають вітання своїм коханим та друзям.

8 березня – свято всіх жінок. Воно було започатковано у 1910 році жінками – соціалістками, але в наш час це свято втратило політичний характер. Це день, коли всі жінки отримують квіти, подарунки і відчувають себе чарівними.

Весною святкується Великдень, що означає воскресіння Ісуса Христа. Це найважливіше свято року. Люди готуються до нього заздалегідь: прибирають оселі і подвір'я, господині випікають спеціальні святкові паляниці-паски. У кожній родині з'являються писанки і крашанки. Це по-особливому розмальовані яйця, що символізують відродження, продовження життя.

Перше Травня – свято праці. За часів радянської влади це свято носило політичний характер і мало назву «День міжнародної солідарності трудящих» з обов’язковою участю в демонстраціях. Тепер це просто ще один вихідний день, ще одна можливість провести весняний день на природі разом із родиною.

9 Травня – свято Перемоги над фашистською Німеччиною. У цей день весь український народ висловлює щирю вдячність ветеранам II Світової війни за мир завойований ними. У кожній сім’ї згадують родичів, що не повернулися з війни, були вбиті під час боїв або закатовані в концентраційних таборах.

24 серпня – День Незалежності України. У цей день у 1991 році було підписано «Акт незалежності України». Країна почала будувати нове суспільство.

1 вересня – початок навчального року. Це щасливий день у житті школярів, студентів та їх батьків.

Всі українці з задоволенням відзначають старі і нові свята, тому що це можливість відпочити від повсякденної праці, це нагода побачитись з родичами та друзями.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Як українці відзначають Новий рік?
- Яке свято відзначається 7 січня?
- Як святкується Різдво?
- Як православні українці відзначають Великдень?
- Коли відзначається річниця перемоги над нацистською Німеччиною?
- Чому День Незалежності України відзначається 24 серпня?
- Які свята є у вашій країні?
- Яке ваше улюблене свято?

УКРАЇНСЬКА КУХНЯ

ЛЕКСИКА ДО ТЕКСТУ

кухня –	cuisine
пов’язаний –	linked
осілий –	settled

начинка –	filling,stuffing
варити –	to boil
смажити –	to fry
пекти –	to bake
локшина –	pasta
капуста –	cabbage
гриби –	mushrooms
картопля –	potato
галушки –	dumplings
вареники –	filled dumplings
голубці –	cabbage rolls
свинина –	pork
задоволення –	pleasure

Українська кухня тісно пов’язана з традиціями , культурою і способом життя українців. Із давніх часів українці вели осілий спосіб життя, вирощували хліб, займались тваринництвом. На всій території України випікали житній хліб, лише на сході країни пекли білий пшеничний хліб. І в наш час український хліб широко відомий в усьому світі. Українці дуже люблять каші з гречки, пшона, пшениці. На заході України варять кукурудзяну кашу (мамалігу). Улюблена страва з борошна – галушки та вареники. Вареники готують із різноманітними начинням: з сиром, ягодами, картоплею, капустою, м’ясом. Їх подають до столу з сметаною, розтопленим маслом або шкварками (засмаженими шматочками сала). Про вареники навіть співають пісні. Українці часто вживають локшину як самостійну страву і в супах. В Україні дуже поширені страви з картоплі. Її варять, смажать, запікають, тушкують та їдять як окрему страву і як гарнір до м’яса, риби. Інший дуже поширений продукт – капуста, яку готують з м’ясом або картоплею. Українські господині часто готують голубці. Вони являють собою м’ясний фарш з цибулею та рисом, загорнутий у капустяний лист. Голубці тушкують у сметані. Найбільш популярна українська страва – борщ. До його складу входять

різноманітні інгредієнти: м'ясо, буряк, капуста, картопля, гриби, квасоля, цибуля. Дуже популярні в Україні супи з квасолею, пшоном, грибами, галушками. Найбільш вживане українцями м'ясо – свинина. З нього виробляють шинку, ковбасу, бекон. Українці готують багато страв з домашньої птиці. Її варять, тушкують, смажать і подають з овочами. Українцям подобаються молочні продукти: молоко, ряжанка, сметана, домашній сир. Дуже поширена страва – сирники у сметані. Фрукти і ягоди їдять свіжими, а також варять компоти, киселі, варення, джеми. Один із улюблених напоїв влітку – хлібний квас. Також влітку готують квас з березового соку.

Кожен регіон України має свої традиції і особливі рецепти, але всі українці люблять смачно поїсти, а українські господині з задоволенням готують і пригощають своїх рідних та гостей.

ПИТАННЯ ДО ТЕКСТУ

- Які страви з борошна поширені в Україні?
- Які овочеві страви ви куштували?
- Які продукти входять до складу борщу?
- Які крупи вживають українці?
- Які молочні продукти ви знаєте?
- Які м'ясні страви вам подобаються?
- Чим відрізняється українська кухня від вашої національної кухні?
- Які українські страви вам подобаються?

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

вірші Павла Чубинського

музика Михайла Вербицького

Ще не вмерла в України ні слава, ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Станем, браття, в бій кривавий, від Сяну до Дону,
В ріднім краю панувати не дамо нікому,
Чорне море ще всміхнеться, дід - Дніпро зрадіє,
Ще й на нашій Україні - доленька наспіє.
Душу, тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

А завзяття, щира праця свого ще докаже,
Ще на нашій Україні піснь гучна розляже,
За Карпати відіб'ється, згомонить степами,
України слава стане поміж народами.
Душу й тіло ми положим за нашу свободу
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

Т.Г. ШЕВЧЕНКО

Реве та стогне
Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.

І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.

Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.

Реве та стогне
Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.

Т.Г. ШЕВЧЕНКО

Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... от тоді я
І лани і гори —
Все покину, і полину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю Бога.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

ВИКОРИСТАНА ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексієнко, Л.А. Електронний підручник з української мови для дистанційного навчання (Морфологія) [Електронний ресурс] / Л.А. Алексієнко. – Режим доступу Mova.info дійсний на 20.05.2010.
2. Українська мова для іноземних студентів I – IV курсів [Текст] : навч. посібник / М. В. Арделян [та ін.] – Х. : ХДУХТ, 2010. – 311 с.
3. Близнюк, О.П., Шевчук, І.Л. Гроші та кредит [Текст] : курс лекцій / О.П. Близнюк, І.Л. Шевчук. – Харків: ХДУХТ, 2009. – 250 с.
4. Горпинич, В.О. Морфологія української мови [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.О. Горпинич. – К.: Академія, 2004. – 336с.
5. Збірник рецептур національних страв та кулінарних виробів: для підприємств громадського харчування та всіх форм власності [Текст]. – Харків: Фактор, 2002. – 752 с.
6. Зубков, М.Г. Сучасний український правопис [Текст] : компл. довідник / М.Г. Зубков. – 10-те вид., випр. й допов. – Х.: Співак Т.К., 2009. – 320 с.
7. Кулішов, В.В. Основи економічної теорії [Текст] : підр. для студ. вищ. навч. закл / В.В. Кулішов.– Львів: Магнолія Плюс, 2005. – 516 с.
8. Лисенко, О.О. Українська мова для іноземних студентів [Текст] : навч. пос. / О.О. Лисенко та ін. – К.: Центр навч. літ., 2010. – 240 с.
9. Мацько, Л.І. Українська мова [Текст] : навчальний посібник / Л.І.Мацько та ін. – Донецьк : БАО, 2003. – 480 с.
10. Оспіщев, В.І Фінанси [Текст] / В.Л. Оспіщев, Л.І. Лачкова, О.П.Близнюк. – К.: Знання, 2008. – 366 с.
11. Романова, М.І., Устюгова Ж.В. Основи банківської справи [Текст] / М.І. Романова, Ж.В. Устюгова. – К.: Центр навч. літ., 2007. – 168 с.
12. Сучасний український правопис [Текст] практичний довідник / Укл. О.Г. Попко– Харків: Співак Т.К. 2009. – 192 с.

13. Чистякова, А.Б. Українська мова для іноземців [Текст] : підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів / А.Б.Чистякова, Л.І.Селіверстова, Т.М. Лагута. – Х.: Індустрія, 2008. – 384 с.

14. Ющук, І.П. Українська мова [Текст] / І.П. Ющук. – К.: Либідь, 2004. – 640 с.

ПЕРЕДМОВА	3
УРОК I.....	4
УРОК II.....	7
УРОК III	12
УРОК IV.....	15
УРОК V.	23
УРОК VI.....	30
УРОК VII.....	43
УРОК VIII.	57
УРОК IX.....	69
УРОК X.	77
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	110

Навчальне видання

Укладачі:

ст. викладач САВАТЄЄВА Любов Василівна

канд. філол. наук, доц. АРДЕЛЯН Марина Володимирівна

ГОВОРИМО УКРАЇНСЬКОЮ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ВСІХ ФАКУЛЬТЕТІВ

Підп. до друку

Формат 60х80 1/16, Папір газ.

Друк. офс. Умов. друк. арк. . Обл.-вид. арк.

Тираж прим. Зам. №

Харківський державний університет харчування та торгівлі.

61051, Харків – 51, вул. Клочківська, 333.

ДОД ХДУХТ. Харків – 51, вул. Клочківська, 333.